

Sint-Martensplein 2 (Gemeente Aalst, Provincie Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2016J230

Oktober 2016

ARCHEOLOGIENOTA

VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM (FASE 1)

Verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek

FIGURENLIJST (2016J230)

Figuur 1: projectgebied weergegeven op de GBR basiskaart met weergave van kadastrumnummers (bron: Geopunt)	5
Figuur 2. Aanduiding proefsleuf t.o.v. de waterleiding.....	7
Figuur 3. Aanduiding van de aangelegde (wit) en de voorgestelde proefsleuf (blauw) op de orthofoto (bron: Geopunt)	7
Figuur 4. Locatie van de proefsleuf op de kadasterkaart (bron: Geopunt).....	8
Figuur 5. Proefsleuf met aanduiding van de TAW-hoogtes van de huidige verharding	11
Figuur 6. Proefsleuf met aanduiding van de profielen	11
Figuur 7. Detail van profiel 9, met aanduiding van het oudste pakket (zwart) en de insnijding van S32 (wit)	12
Figuur 8. Overzichtsfoto van de noordelijke sector van profiel 1, met aanduiding van 2 (leemwinnings)kuilen	12
Figuur 9. Aanduiding van de vloeren	13
Figuur 10. Aanduiding van de muren	13
Figuur 11. Overzichtsfoto S1-S2.....	14
Figuur 12. Overzichtsfoto S4-S6.....	14
Figuur 13. Proefsleuf met aanduiding van het gewelf. Segment 2: een deel van de oostelijke keldermuur werd ook ingekleurd als gewelf. De aanzet van de muur kon niet exact ingemeten worden tijdens het huidig onderzoek.	18
Figuur 14. Overzichtsfoto keldermuur S19 Figuur 15. Aanduiding van de kelderzone	19
Figuur 16. Zuidoostelijke hoek overwelfde kelder in segment 2; S30	19
Figuur 17. Vloer S10.....	20
Figuur 18. Vloer S10.....	20
Figuur 19. Proefsleuf met aanduiding van de kuilen	23
Figuur 20. Kuil S32 in grondvlak en in doorsnede.....	24
Figuur 21. Kuil S32 in doorsnede (afgeleend)	24
Figuur 22. Overzichtsfoto van S3, S7 en S9 (S33)	25
Figuur 23. Doorsnede van S3 en S9, met aanduiding van het roestlaagje (wit)	25
Figuur 24. Paalkuil S31 in doorsnede	26
Figuur 25. Paalkuil S31 in grondvlak	26
Figuur 26. Doorsnede paalkuil S31.....	26
Figuur 27. Aanduiding houtskoollees in P1	27
Figuur 28: Projectgebied afgebeeld op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (27/06/2016, bron: Geopunt)	28
Figuur 29: Profiellijn hoogteverloop afgebeeld op het projectgebied (27/06/2016, bron: Geopunt).....	28
Figuur 30. Sporenplan en grondplan van het korenhuis uit het kaartboek van het OLV-hospitaal.....	32

Figuur 31 Syntheseplan van het proefsleuvenonderzoek weergegeven op de GRB-basiskaart (bron: Geopunt)	35
---	----

TABELLENLIJST (2016J230)

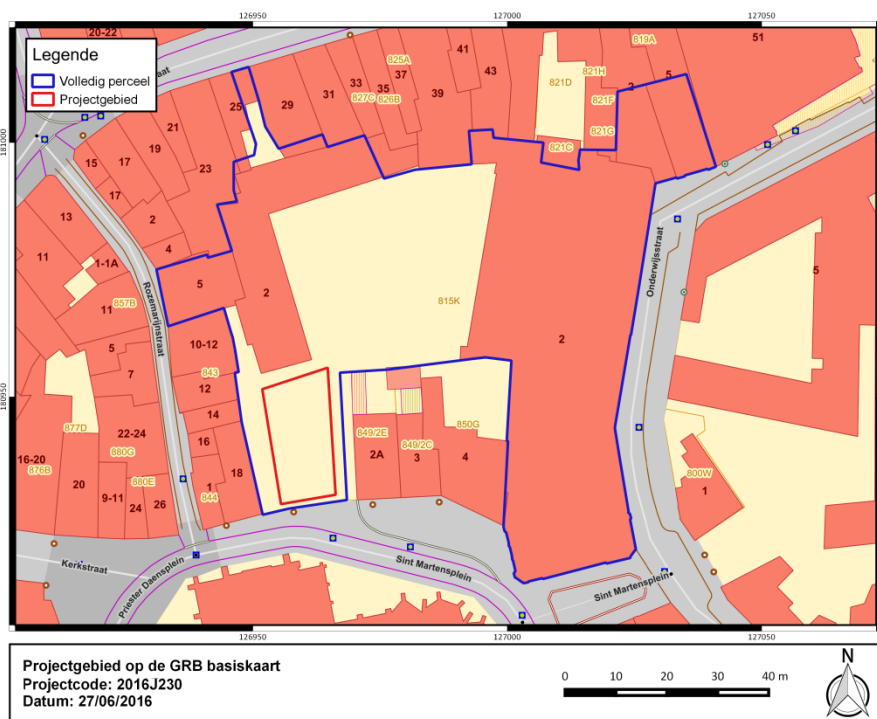
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	5
Tabel 2: Overzicht van de aanwezige CAI.	29

Deel 1: Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Projectcode	2016J230	
b) Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan	/	
c) De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Aalst
	Deelgemeente	/
	Postcode	9300
	Adres	Sint Martensplein 2,
	Toponiem	Sint-Martensplein 2
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 126819 Y _{min} = 180857 X _{max} = 127101 Y _{max} = 181053
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Gemeente Aalst, 1ste afd.- sectie A – nr.815K Figuur 1	
f) Begin – en einddatum	13 juni – 27 oktober 2016	
g) relevante termen	Proefputten, verslag van resultaten van het vooronderzoek	

Figuur 1: projectgebied weergegeven op de GBR basiskaart met weergave van kadastrnummers (bron: Geopunt).

1.2 Archeologische voorkennis

Zie 1.2.2 in het verslag van resultaten bureauonderzoek.

1.3 Onderzoeksopdracht

1.3.1 Vraagstelling

Om de verwachting op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek te toetsen en aan te vullen werd geadviseerd om een vooronderzoek met ingreep in de bodem, d.m.v. een proefsleuf, uit te voeren. Het archeologisch vooronderzoek vormt de basis voor een waardebeoordeling: het bepalen van de noodzaak, omvang en opzet van een vervolgonderzoek ten behoeve van de documentatie en berging van eventuele sporen en vondsten.

Het onderzoek dient minimaal een antwoord te geven op onderstaande vragen:

- Wat was de invloed van de bestaande verharding op het archeologisch erfgoed?
- Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?
- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
- Welke specifieke (artisanale) activiteiten hebben in het onderzoeksgebied plaatsgevonden? Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor? Passen deze in de historische context van de locatie?
- Wat zeggen de aangetroffen vondsten over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de eventuele bewoners gedurende hun gebruikperiode?
- Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten betreffende de ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur?
- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?
- Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen?
- Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de stadsgeschiedenis/stadsontwikkeling van Aalst?
- Wat is de impact van de geplande werken op de archeologische waarden?
- Welke onderzoeksvragen moeten bij een eventueel vervolgonderzoek beantwoord worden?
- Wat is de te volgen opgravingsstrategie bij een vervolgonderzoek?

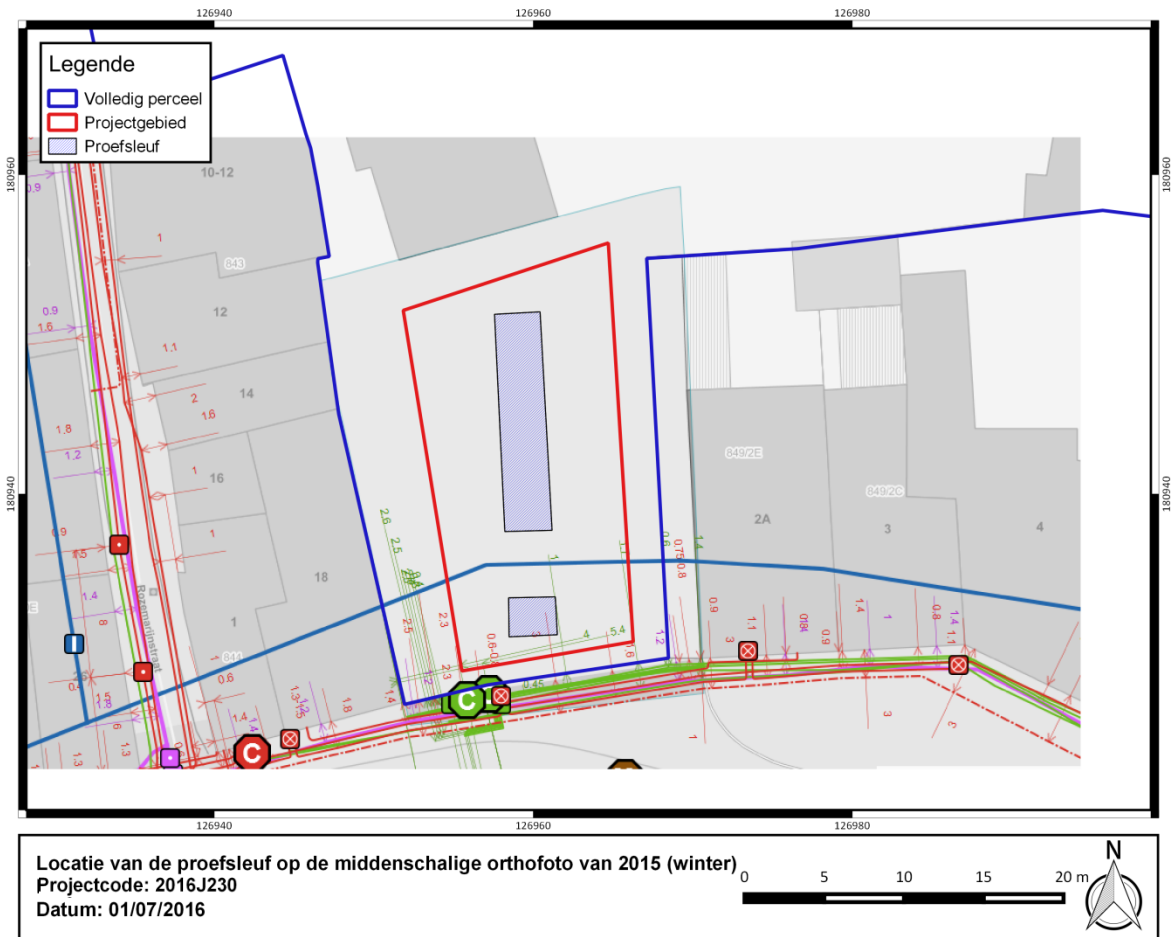
1.3.2 Randvoorwaarden

Bij de opmaak van de bureaustudie werd geadviseerd om een proefsleuf aan te leggen over de volledige lengte van het basketbalveldje. De lengte van de voorgestelde sleuf bedroeg 20m; de breedte 3m.

Op enkele punten wijkt de aangelegde sleuf af van het voorstel (Figuur 3). T.g.v. de aanwezigheid van een waterleiding diende de proefsleuf in 2 segmenten aangelegd te worden (Figuur 2). Aan weerszijden van de nutsleiding werd een veiligheidsmarge van 1.5m aangehouden. Het noordelijke segment van de proefsleuf had een lengte van 14m; het zuidelijke segment 2.7m. Lokaal kon 7.4m² niet onderzocht worden.

Deze randvoorwaarden bleven wel behouden:

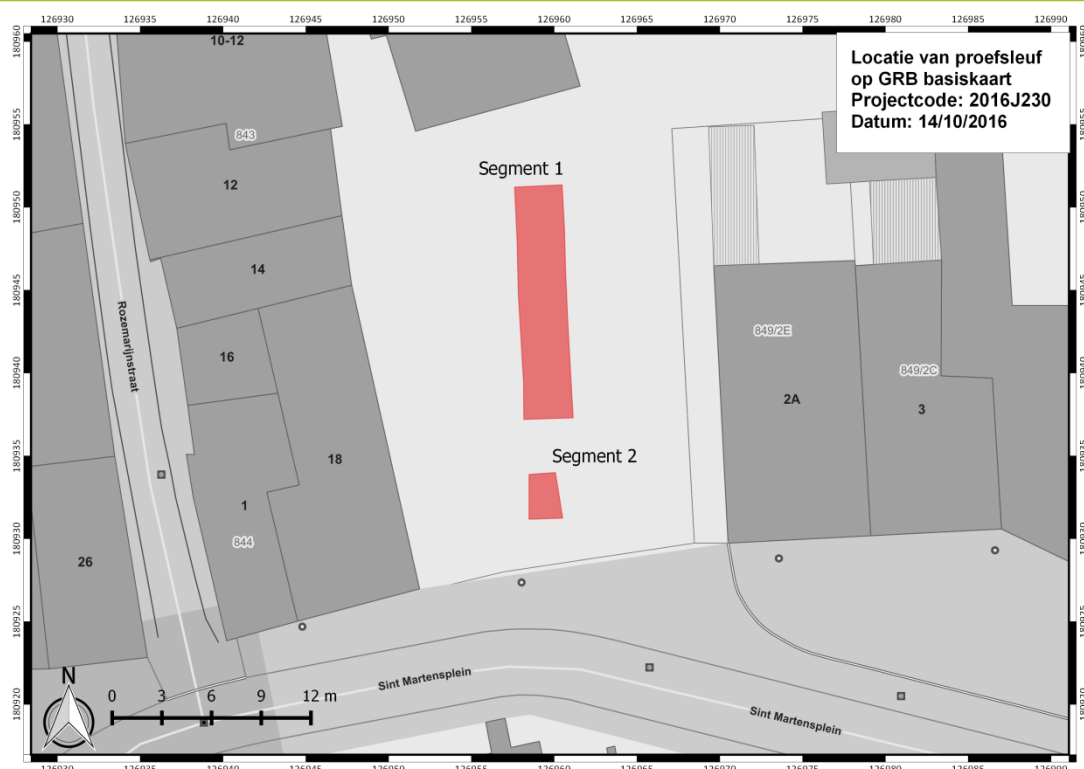
- De sleuf werd aangelegd in de lengte-as van het basketbalveld, haaks op het Sint-Martensplein
- De breedte van de sleuf bedroeg 3m

Figuur 2. Aanduiding proefsleuf t.o.v. de waterleiding

Figuur 3. Aanduiding van de aangelegde (wit) en de voorgestelde proefsleuf (blauw) op de orthofoto (bron: Geopunt)

Figuur 4. Locatie van de proefsleuf op de kadasterkaart (bron: Geopunt)

1.3.3 Geplande werken

Zie 1.1.5 in het verslag van resultaten bureauonderzoek.

1.4 Werkwijze en strategie

1.4.1 Motivering onderzoeksstrategie

Het bureauonderzoek wijst op de potentiële aanwezigheid van waardevol bodemarchief, dat zou kunnen leiden tot een belangrijke kenniswinst m.b.t. de vroegste stadsontwikkeling van Aalst. Wat de prestedelijke aanwezigheid betreft, kunnen vondsten voorkomen uit de steentijd, de Romeinse periode en de vroege middeleeuwen. Het projectgebied situeert zich bovendien binnen de eerste stadsomwalling, net ten noorden van de Sint-Martinuskerk. Deze kerk wordt door onderzoekers beschouwd als de bidplaats van het vroegmiddeleeuwse domeincentrum. Het terrein grenst aan zuidelijke zijde aan het Sint-Martensplein, dat oorspronkelijk de Oude Graanmarkt genoemd werd. Recentelijk wordt de Oude Graanmarkt genoemd als de oorspronkelijke marktplaats van de middeleeuwse stad. Tenslotte moet opgemerkt worden dat de graanhal of koornhuis, gebouwd in 1241 en afgebroken in 1871, waarschijnlijk ter hoogte van het projectgebied te situeren is.

Om deze verwachting te toetsen en aan te vullen werd geadviseerd om een vooronderzoek met ingreep in de bodem in de vorm van een proefsleuf uit te voeren. Deze onderzoeksmethode werd afgetoetst aan de criteria, opgesteld in hoofdstuk 5.3 van de Code Goede Praktijk. Het bureauonderzoek heeft geen argumenten opgebracht die een onderzoek met ingreep in de bodem overbodig maken. Het doel van de prospectie is een archeologische inventarisatie, registratie en fysiek onderzoek van eventueel waargenomen archeologische relictten. In het geval er archeologische sporen aangetroffen worden, dient tijdens het vooronderzoek ook het potentieel op kenniswinst bepaald te worden.

Zoals beschreven onder 3.1.2. werd 1 sleuf aangelegd in de lengte-as van het terrein (Figuur 4). De volledige oppervlakte van de sleuf bedroeg 46m².

Alle sporen en structuren werden opgekuist en (stratigrafisch) beschreven. In functie van de bodemopbouw werden in totaal 10 profielen geregistreerd (cfr. 2.5.2). De verschillende aangetroffen lagen werden zoveel mogelijk onderzocht op de aanwezigheid van dateerbaar vondstmateriaal om een chronologisch inzicht in de site te krijgen. In functie van natuurwetenschappelijk onderzoek werd 1 staal genomen.

Tijdens de verwerking werden de digitale data tot grondplannen verwerkt en werden de analoge tekeningen gedigitaliseerd. Het gerecupereerde aardewerk werd gewassen en gedetermineerd; diagnostische fragmenten werden getekend¹. Alle verzamelde data werden uiteindelijk verwerkt tot een basisrapport.

1.4.2 Organisatie van het vooronderzoek

De sleuf werd voorafgaandelijk uitgezet door Ruben Willaert bvba, in samenwerking met landmeter-expert Philippe Vandendriessche. De bestaande verharding werd lokaal opgebroken door de opdrachtgever. De grondwerken werden uitgevoerd door Wilvagro bvba. De prospectie werd uitgevoerd door Janiek De Gryse (erkend archeoloog), Louise Ryckebusch (assistent-archeoloog) en Joren De Tollenaere (aardkundige).

1.4.3 Gebruikte materiaal

De sleuf werd in aanwezigheid van de erkend archeoloog aangelegd met een rupskraan met een tandenloze graafbak van 1.8m breed. De sleuf en de archeologische sporen en structuren werden digitaal ingemeten met een RTS (Robotic Total Station), op basis van vaste punten uitgezet door een landmeter-expert. Telkens werden zowel de X, Y als de Z -waarden bepaald. De foto's werden genomen enerzijds met een tablet, type i-pad (Getac model n° GMHRX1) en anderzijds met een Nikon COOLPIX AW120. De vondsten werden zo veel mogelijk stratigrafisch ingezameld en geregistreerd volgens de vigerende wettelijke normen.

1.4.4 Beschrijving en motivering eventuele afwijkende methodiek en bijstellingen van de oorspronkelijke strategie

Cfr. 3.1.2

1.4.5 Inbreng specialisten

Aardkundige Joren De Tollenaere werd ingezet in functie van de analyse van de bodemopbouw.

Voor het assessment van de vondsten werd een beroep gedaan op Koen De Groote (Agentschap Onroerend Erfgoed).

1.4.6 Algemene wetenschappelijke advisering

Er werd beroep gedaan op Koen De Groote (Agentschap Onroerend Erfgoed) en Jan Moens (Agentschap Onroerend Erfgoed).

¹ Met dank aan Koen De Groote (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Deel 2: Assessmentrapport

2.1 Beschrijving en motivering van de methoden, technieken en criteria

De interpretatie van de aangetroffen sporen en structuren is gebaseerd op de beschrijving, gekoppeld aan de algemene bodemopbouw en de datering van de vondsten.

2.2 Assessment van de vondsten

Zie hiervoor bijlage 3.

2.3 Assessment van de stalen

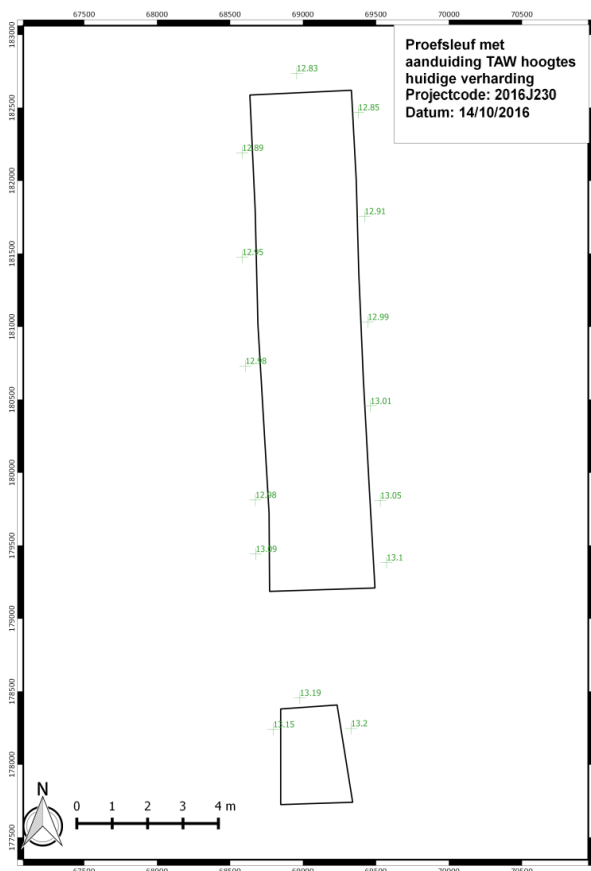
Zie hiervoor bijlage 4. Er wordt geadviseerd om geen verder onderzoek op de stalen uit te voeren.

2.4 Conservatie-assessment

Er wordt geadviseerd om geen verdere conservatie uit te voeren.

2.5 Assessment van de sporen

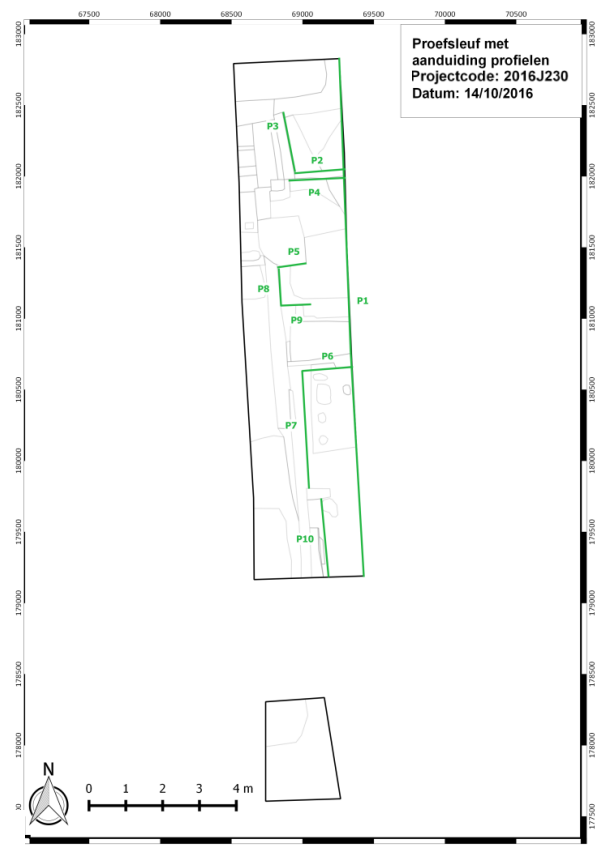
2.5.1 Beschrijving van de site aan het huidig oppervlak

Figuur 5. Proefsleuf met aanduiding van de TAW-hoogtes van de huidige verharding

2.5.2 Algemene bodemopbouw

In functie van de analyse van de algemene bodemopbouw werden 10 profielen geregistreerd (Figuur 6). Het niveau waarop de natuurlijke bodem werd aangetroffen, varieert tussen ca. 12.17m TAW en 12.55m TAW. Ter hoogte van het projectgebied is het leemdek al aanzienlijk dunner dan op de top van de helling, zoals bijvoorbeeld op de Grote Markt van Aalst². Voor meer informatie kan verwezen worden naar het hoofdstuk Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop in het verslag van resultaten bureauonderzoek.

Figuur 6. Proefsleuf met aanduiding van de profielen

² DE GROOTE E.A. 1999, 111-130.

Figuur 7. Detail van profiel 9, met aanduiding van het oudste pakket (zwart) en de insnijding van S32 (wit)

Figuur 8. Overzichtsfoto van de noordelijke sector van profiel 1, met aanduiding van 2 (leemwinnings)kuilen

Tot de oudste fase behoort een sterk heterogeen lichtgrijs zandlemige pakket met lichtgroene vlekken (Figuur 7). In dit pakket komen weinig inclusies voor. Dit pakket werd vooral geregistreerd in de zone tussen profiel 4 en profiel 9. Het pakket wordt op verschillende locaties oversneden door (leemwinnings)kuilen, o.a. door kuil S32 (Figuur 7). De oudste bakstenen muren werden aangelegd op de gedempte kuilen (Figuur 8). De bovenkant van de afgebroken muren situeert zich op zeer geringe afstand van de huidige verharding.

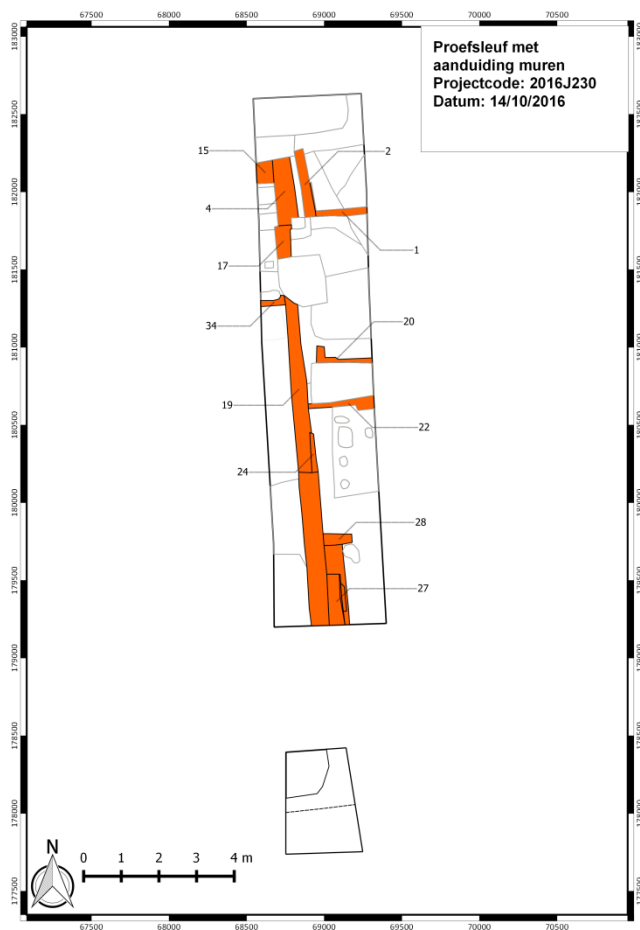
In de aangelegde sleuf werd nergens colluvium vastgesteld. Bij archeologisch onderzoek aan het Sint-Martensplein werd wel reeds de overgang van het colluvium vastgesteld³. In deze zone bedroeg de dikte van het colluviumpakket ca. 90cm; hierin werden prehistorische en Romeinse vondsten vastgesteld.

³ DE GROOTE E.A. 2001, 81-83.

2.5.3 Beschrijving van sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

2.5.3.1 Bakstenen resten

Bij de aanleg van de proefsleuf kwam op geringe afstand t.o.v. de huidige verharding een groot aantal bakstenen resten aan het licht, al dan niet in combinatie met natuursteen. In de beschrijving hieronder wordt een onderscheid gemaakt tussen muren, vloeren en gewelfrestanten. Enkel de belangrijkste resten werden beschreven.

Figuur 10. Aanduiding van de muren

Figuur 9. Aanduiding van de vloeren

2.5.3.1.1 Structuur 1

Muren S1 en S2 zijn in verband gebouwd en zijn bijgevolg gelijktijdig. Ze zijn opgetrokken met rode bakstenen van het formaat 24.5x11x5cm, gevat in vrij zachte beige kalkmortel. Het metselwerk is zorgvuldig en systematisch en wordt gekenmerkt door brede voegen.

Figuur 11. Overzichtsfoto S1-S2

Figuur 12. Overzichtsfoto S4-S6

- S1:
 - Figuur 11
 - Afmetingen: S1 heeft een breedte van 19cm.
 - Opbouw: de muur bestaat uit 1 rij oost-west georiënteerde volledige bakstenen (zuiden) en 1 rij bakstenen, op hun kant gelegd (noorden). Noch aan noordelijke zijde, noch aan zuidelijke zijde komen versnijdingen voor. Enkel de noordelijke zijde van S1 wordt gekenmerkt door regelmatig metselwerk. De zuidzijde vertoont overvloedig gebruik van kalkmortel.
 - Bewaringstoestand: de bewaarde hoogte bedraagt 34cm (5 baksteenlagen). De onderzochte bovenkant situeert zich op 12.45m TAW. Ter hoogte van P1 zijn nog 2 extra baksteenlagen zichtbaar. De maximaal bewaarde hoogte situeert zich m.a.w. op ca. 12.55m TAW, slechts ca. 32cm t.o.v. de huidige verharding. De onderkant situeert zich op 12.11m TAW.
 - Interpretatie:
 - De geringe breedte impliceert dat S1 te interpreteren is als een binnenmuur.
 - Vermoedelijk is minstens een deel van S1 te interpreteren als opgaand muurwerk.
 - S1 werd aangelegd bovenop een gedempte leemwinningskuil. De tijd tussen het dempen van de kuil en de aanleg van S1 kon in deze fase van het onderzoek niet bepaald worden.
 - Mogelijk is kuil P1/L1 in verband te brengen met de afbraak van S1/S2. In dit geval is de afbraak te situeren in de tweede helft van de 15de/eerste helft van de 16de eeuw.

- S2:
 - Figuur 11
 - Afmetingen: S2 heeft een breedte van 27.5cm. De onderzochte lengte bedraagt 1.8m. De noordelijke zijde van S2 vertoont een relatief vlakke zijde, wat erop lijkt te wijzen dat deze muur hier niet uitgebroken is. De noordelijke zijde wordt wel gekenmerkt door de aanwezigheid van relatief veel kalkmortel.
 - Opbouw: S2 wordt in tegenstelling tot S1 gekenmerkt door een versnijding met een breedte van 5.5cm aan oostelijke zijde. Deze versnijding situeert zich op 20cm t.o.v. de bewaarde bovenkant en bestaat uit 1 baksteenlaag. Er is geen informatie over het voorkomen van een versnijding aan westelijke zijde. De oostzijde van S2 wordt net zoals de noordzijde van S1 gekenmerkt door regelmatig metselwerk.
 - Bewaringstoestand: de bewaarde hoogte bedraagt in totaal 25.5cm (max. 5 baksteenlagen). De bewaarde bovenkant situeert zich op 12.40m TAW. De onderkant situeert zich op dezelfde hoogte als S1.
 - Interpretatie:
 - S2 is breder en zwaarder gefundeerd dan S1.
 - De diepte van de fundering sluit een fundering voor een baksteenbouw uit. Is S2 in verband te brengen met vakwerkbouw/houtbouw?
 - S2 werd aangelegd bovenop een gedempte leemwinningskuil.
 - Tussen S2 en S4 komt mogelijk een gootje voor. De afstand tussen beide muren is 16cm.

2.5.3.1.2 Structuur 2

Muur S4 is gelijktijdig met S15 en S6

- S4:
 - Figuur 12
 - Afmetingen: S4 heeft een breedte van 54cm.
 - Opbouw:
 - S4 is opgebouwd uit recuperatiemateriaal, zowel baksteen- als natuursteenfragmenten. Enkele natuurstenen vertonen secundaire brandsporen.
 - De oostelijke zijde van S4 vertoont weinig regelmaat; het is zeer onwaarschijnlijk dat deze zijde op een bepaald ogenblik zichtbaar was.
 - In deze fase van het onderzoek kon niet vastgesteld worden of S4 net zoals S15 oppervlakkig gefundeerd is.
 - Bewaringstoestand: de bewaarde bovenkant situeert zich op 12.59m TAW, 14cm boven het niveau van vloer S6.
 - Afwerking: de binnenzijde van de ruimte is bezet.
 - Verband: wellicht vormt S4 één geheel met S15.
 - Interpretatie: wellicht vormt S4 één geheel met S15; beide muren vormen de noordoostelijke hoek van een verharde ruimte. Ook vloer S6 en S17 maken deel uit van structuur 2. De minimale lengte van deze ruimte was 2.3m.
- S17
 - Figuur 12
 - Situeert zich aan zuidelijke zijde van S4. S17 springt aan westelijke zijde ca. 11cm uit t.o.v. S4. Ook de oostelijke zijde ligt niet in het verlengde van S4.
 - Opbouw: S17 is in tegenstelling tot S4 enkel opgebouwd uit baksteenfragmenten.
 - Afmetingen: de breedte van S17 bedraagt 37cm. De lengte bedraagt 85cm.
 - Bewaringstoestand: S17 is 12cm t.o.v. vloer S6 bewaard.
 - Afwerking: de muur vertoont sporen van bezetting tot op het niveau van vloer S6.
 - Interpretatie: kan het hier om de onderste fundering van een trede gaan?
- S13
 - Figuur 12
 - Opbouw: de westelijke zijde van S13 ligt precies in het verlengde van S17, wat aantoont dat S13 op een bepaald ogenblik deel uitmaakte van de muur waartoe ook S4 behoort. Het is in deze fase van het onderzoek alleen niet duidelijk of S13 al dan niet een ouder element is.
 - Bewaringstoestand: 32cm. Een beperkte sondering ten zuiden van vloer S6 suggereert dat het hier een oppervlakkige fundering betreft. Dit bevestigt de waarnemingen in P8.
 - Afwerking: /
 - Interpretatie: het is momenteel niet duidelijk hoe S13 geïnterpreteerd moet worden.
- S6
 - Figuur 12
 - Afmetingen: de vloer werd op 12.44m TAW vastgesteld over een lengte van 2.3m. Aan zuidelijke zijde wordt de vloer niet begrensd door metselwerk. Er zijn echter ook geen aanwijzingen dat de vloer werd uitgebroken.
 - Opbouw:
 - 1: Aan noordelijke zijde wordt S6 begrensd door 1 rij bakstenen, die op hun kant geplaatst zijn.
 - 2: 2 rijen vierkante tegels van 24x24cm

- 3: 2 rijen vierkante tegels van 12x12cm
- 4: bakstenen op hun kant geplaatst
- 5: 2 rijen vierkante tegels van 24x24cm
- 6: 5 rijen vierkante tegels van 12x12cm
- Aan zuidelijke zijde komt in de vloer een bezinkputje voor met een breedte van 24cm. Rondom het putje komt een systematisch patroon van bakstenen op hun kant voor. Hiervoor werden kleine bakstenen met een breedte van 3.5cm aangewend.
- Vondsten: in het pakket net boven vloer S6 kwam heel wat bouwpuin voor. Enkele tegelfragmenten werden gerecupereerd. Twee fragmenten zijn afkomstig van Delftse tegels, te dateren in de 17de/18de eeuw. Eén fragment is afkomstig van een majolicategel, met polychrome beschildering (vaas met bloemen), te dateren in de 16de/vroeg 17de eeuw (cfr. 4.3.4.2). De tegel is gehalveerd en vertoont aan de achterzijde sporen van kalkmortel, wat erop wijst dat het fragment oorspronkelijk ingewerkt was. Vermoedelijk situeerde dit fragment zich ter hoogte van de onderzijde van de muur. De voorzijde van de tegel is lokaal overpleisterd, wat aantoont dat de muur (lokaal) op een bepaald ogenblik aangepast/gemoderniseerd is.
- S15
 - Figuur 12
 - S15 begrenst de noordelijke zijde van vloer S6. Deze muur kon slechts beperkt onderzocht worden.
 - Afmetingen: S15 heeft een breedte van 60cm.
 - Opbouw: S15 heeft een gelijkaardige opbouw als S4. De muur lijkt zeer ondiep gefundeerd (ca. 20cm).
 - Bewaringstoestand: de bewaarde bovenkant situeert zich op 12.56m TAW. In het westelijke profiel is nog 1 extra baksteenlaag bewaard. Daarboven lijkt een dun pakket van ca. 2cm voor te komen, daarboven situeert zich het subrecente grindpakket.
 - Interpretatie: S15 begrenst vloer S6 aan noordelijke zijde.

2.5.3.1.3 Structuur 3

- S26
 - Figuur 13
 - S26 werd vastgesteld op 12.32m TAW.
 - Baksteenformaten waren moeilijk te bepalen.
 - Interpretatie: S26 maakt deel uit van het gewelf van de overwelfde kelder. Het gewelf is nog gedeeltelijk *in situ* bewaard.
- S19
 - Figuur 14 en 15
 - Afmetingen: S19 heeft een breedte van 54cm.
 - Opbouw: t.g.v. de bezetting van de westelijke zijde en de beperkte mogelijkheden om S19 in deze fase van het onderzoek veilig te onderzoeken, zijn de beschrijvingen hieronder mogelijk onvolledig.

Bovenaan lijkt S19 hoofdzakelijk opgebouwd uit (fragmenten) natuursteen. Ter hoogte van het onderste onderzocht niveau komen verschillende (lagen) rode bakstenen voor. Het baksteenformaat kon moeilijk bepaald worden; het gaat in elk geval om bakstenen met een hoogte van 6cm.

- Bewaringstoestand: de bewaarde bovenkant situeert zicht op 12.36m TAW. Op 1.95m t.o.v. de bewaarde bovenkant eindigt de puinvulling in de overwelfde ruimte. Het is evenwel niet duidelijk of de fundering van S19 al dan niet dieper loopt. Ter hoogte van het onderzochte niveau werd geen vloer vastgesteld.
 - Afwerking: de westelijke zijde van S19 is bezet.
 - Verband: maakt deel uit van dezelfde structuur als S34.
 - Interpretatie: S19 is de oostelijke zijmuur van een overwelfde kelderruimte. De noordoostelijke hoek van de kelder situeert zich net binnen de proefsleuf. De aanzet van het bakstenen gewelf situeert zich net onder het bovenste bewaarde niveau. Rekening houdende met de aard van de vulling, kan afgeleid worden dat de volledige zone ten westen van S19 wellicht wordt ingenomen door de kelderruimte.
- S24
 - Net aan oostelijke zijde van S19 werden op 12.73m TAW 2 lagen bakstenen vastgesteld: S24 (cfr. profiel 7). Het chronologisch verband met S19 is niet duidelijk. Het metselwerk vertoont aan oostelijke zijde een versnijding van 8cm. S24 werd opgetrokken met bakstenen van het formaat 27x13x6cm en 29x14x7cm. De totale bewaarde hoogte bedraagt 13cm.
 - S30
 - Figuur 16
 - S30 is te situeren ter hoogte van de zuidoostelijke hoek van een kelder. Indien S30 tot hetzelfde gewelf behoort als S26, heeft de kelder een lengte van ca. 13m.

Figuur 13. Proefsleuf met aanduiding van het gewelf. Segment 2: een deel van de oostelijke keldermuur werd ook ingekleurd als gewelf. De aanzet van de muur kon niet exact ingemeten worden tijdens het huidig onderzoek.

Figuur 14. Overzichtsfoto keldermuur S19

Figuur 15. Aanduiding van de kelderzone

Figuur 16. Zuidoostelijke hoek overwelfde kelder in segment 2; S30

Figuur 17. Vloer S10

Figuur 18. Vloer S10

2.5.3.1.4 Structuur 4

- S10
 - Figuur 17, 18
 - Vloer S10 wordt aan zuidelijke zijde begrensd door S22. Aan noordelijke zijde van S10 kwamen bij de aanleg van het vlak verschillende bakstenen van groot formaat voor. Waarschijnlijk zijn deze in verband te brengen met een noordelijke begrenzing van de vloer. Omdat deze bakstenen zich net op de zuidelijke rand van een kuil met puinvulling (S35) situeerden, werden deze niet herkend als muurwerk. Aan westelijke zijde wordt S10 begrensd door bakstenen van het formaat 23x10.5cm.
 - Afmetingen: de breedte van de vloer bedraagt 1.1m; de onderzochte lengte 1.7m.
 - Opbouw:
 - 1: natuurstenen (ter hoogte van het profiel)
 - 1 rij tegels (20x20cm), afgewisseld met 1 rij platgelegde bakstenen (24x12cm)
 - Bewaringstoestand: S10 situeert zich op 12.49m TAW.
 - Verband: het chronologisch verband met de keldermuur S19 kon in deze fase van het onderzoek niet bepaald worden.
 - Vondsten: In het pakket dat de vloer afdekt konden 10 fragmenten aardewerk gerecupereerd worden (v 13, cfr. bijlage 3). Het aardewerk is te dateren in de tweede helft van de 15de/ eerste helft van de 16de eeuw. Eén van de gidsfossielen is het zgn. aardewerk in lichtoranje klei, zoals ook aangetroffen bij het onderzoek van de burgerwoningen de Valcke, de Slotete en de Lelye op de Grote Markt van Aalst⁴. Voor meer details kan verwezen worden naar het assessmentrapport vondsten.
 - Interpretatie:
 - vloer van een afgebakende ruimte.
 - Vloer S10 is op quasi hetzelfde niveau aangelegd als vloer S6.
 - de vloer is aangelegd op kuil S32.
- S22
 - Figuur 18
 - S22 begrenst vloer S10 aan zuidelijke zijde
 - Afmetingen: opmerkelijk is dat de breedte van S22 verspringt (cfr. P6). Over een lengte van 49cm bedraagt de breedte 30cm (S22/A), daarna evolueert S22 naar een halfsteens muurtje (S22/B).
 - Opbouw: S22/A bestaat uit minstens 4 baksteenlagen (23.5x5.5cm; 25x5cm). S22B is eerder opgetrokken met recuperatiemateriaal en bakstenen van het formaat 22.5cm. Werd S22 op een bepaald ogenblik aangepast?
 - Bewaringstoestand: S22 werd aangetroffen op 12.72m TAW. De diepte bedraagt slechts 23cm (cfr. profiel 6).
 - Afwerking: aan noordelijke zijde van S22 lijkt een soort rudimentaire bezetting voor te komen.
 - Interpretatie: zuidelijke begrenzing van een bevloerde ruimte.
- S20
 - Cfr. profiel 9
 - Bij de aanleg van deze zone werd ter hoogte van de vloer verschillende bakstenen van groot formaat vastgesteld.
 - Opbouw: het baksteenformaat van dit metselwerk is door slechte bewaring moeilijk te bepalen. het metselwerk lijkt hoofdzakelijk opgebouwd uit bakstenen van het formaat

⁴ DE GROOTE E.A. 2001/2002, 332-333.

12x5cm. De bakstenen zijn vervat in een groenige zandige kalkmortel, gelijkaardig als in de afbraakkuil in P9.

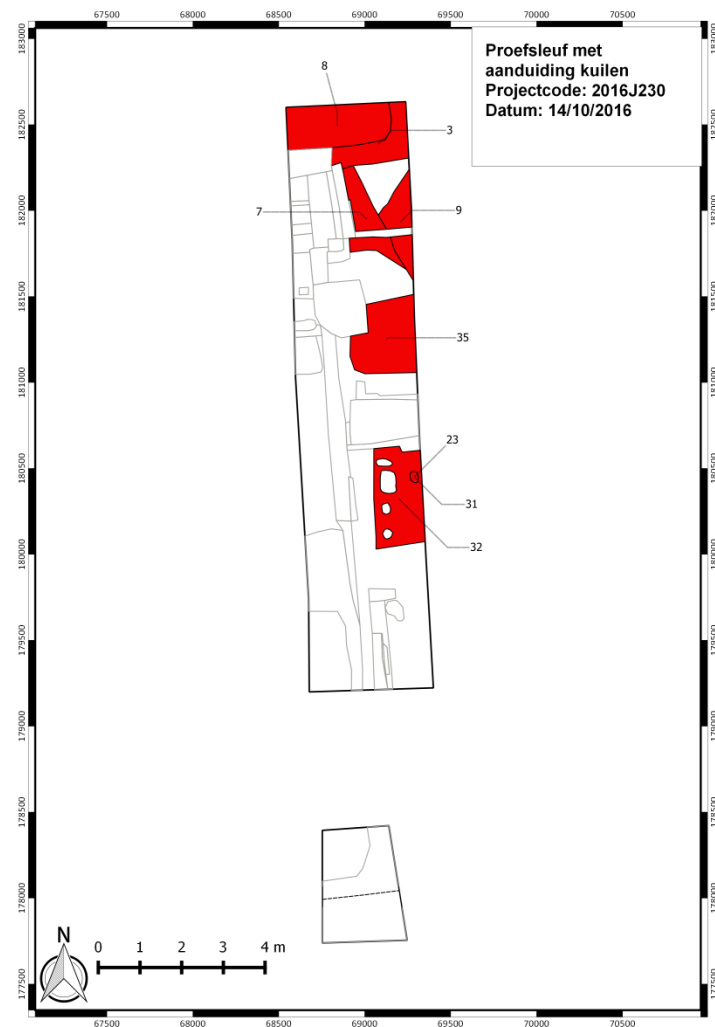
- Bewaringstoestand: S20 bestaat uit minstens 3 baksteenlagen
- Interpretatie:
 - geen vlakke zijde aan noordzijde, uitgebroken?
 - S20 werd aangelegd bovenop de oudste kuilen.

2.5.3.1.5 Structuur 5

- S27
 - Figuur 15
 - Afmetingen:
 - Opbouw: S27 is opgetrokken met rode bakstenen (24x5cm, 24x5.5cm, 25.5x12.5x4.5cm, 26x12x5cm, 26x6cm, 27.5x6cm, gevat in een groenige zandige kalkmortel. Het metselwerk aan oostelijke zijde is zeer regelmatig en wordt gekenmerkt door vrij dikke voegen. Verder komen aan oostelijke zijde heel wat onregelmatige versnijdingen voor.
 - Bewaringstoestand: de bewaarde hoogte van S27 situeert zich op 12.90m TAW. De totale hoogte werd niet vastgesteld: P10 situeert zich gedeeltelijk voor S27. In deze fase konden 6 baksteenlagen onderzocht worden.
 - Afwerking: /
 - Interpretatie:
 - het metselwerk vertoont qua opbouw heel wat overeenkomsten met S1 en S2.
 - Het chronologisch verband met S19 kon in deze fase van het onderzoek niet bepaald worden. S27 en S19 staan tegen elkaar. Werd S19 tegen S27 aan gebouwd?

2.5.3.2 Kuilen

Onder het niveau van de bakstenen muren konden heel wat kuilen geregistreerd worden. Hieronder worden de belangrijkste besproken.

Figuur 19. Proefsleuf met aanduiding van de kuilen

- S32
 - Figuur 20, 21
 - De begrenzing van de kuil kon onderzocht worden in P1 en P9.
 - Afmetingen: lengte min. 3.7m, breedte min. 1.2m
 - Morfologie: rechte wand, vlakke bodem
 - Opvullingsgeschiedenis: de opvulling is sterk gestratificeerd, wat een geleidelijke opvulling suggereert. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld kuilen S3, S7 en S9, die zeer snel gedempt zijn. In het vullingspakket werden verschillende natuurstenen van variërend formaat aangetroffen (figuur 18).
 - Bewaringstoestand: vermoedelijk maakt P1/L17 nog deel uit van de kuilvulling. De onderkant van S32 situeert zich in dit geval op 11.93m TAW. Het is niet helemaal zeker waar de bovenkant van de kuil zich situeert. Mogelijk situeert dit niveau zich op 12.55m TAW, ter hoogte van de bovenkant van P1/L12.
 - Interpretatie: Hoogstwaarschijnlijk is S32 te interpreteren als een leemwinningskuil, die zeer geleidelijk opgevuld is.

- Vondsten: uit het onderste opvullingspakket (P1/L17) konden enkele fragmenten aardewerk gerecupereerd worden (v18, cfr. bijlage 3). Het aardewerk is te dateren in de 13de/14de eeuw. Voor meer details kan verwezen worden naar het assessmentrapport vondsten.

Figuur 20. Kuil S32 in grondvlak en in doorsnede

Figuur 21. Kuil S32 in doorsnede (afgelijnd)

Figuur 22. Overzichtsfoto van S3, S7 en S9 (S33)

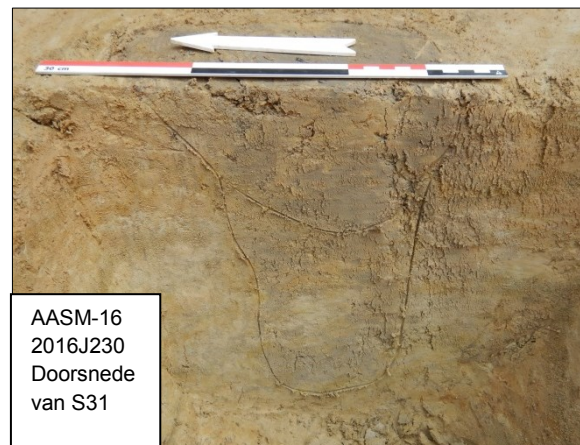
Figuur 23. Doorsnede van S3 en S9, met aanduiding van het roestlaagje (wit)

- S3
 - Figuur 22, 23
 - De begrenzing en de opvulling kon (beperkt) onderzocht worden in grondvlak en in P1.
 - Afmetingen: konden niet bepaald worden.
 - Opvullingsgeschiedenis: snel gedempt, o.a. met verplaatste moederbodem.
 - Interpretatie: waarschijnlijk gaat het om een snel gedempte leemwinningskuil. Het chronologisch verband met S33 kon niet bepaald worden.
 - Vondsten: uit het onderste vullingspakketten kon aardewerk (v10 en v23) gerecupereerd worden, dat te dateren is hoofdzakelijk in de 13de/begin 14de eeuw. Voor meer details kan verwezen worden naar het assessmentrapport vondsten.

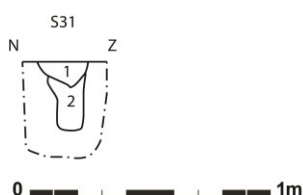
- S7
 - Figuur 22
 - De begrenzing en de opvulling kon onderzocht worden in grondvlak en in P2 en P3.
 - Sterk gelijkaardig aan S3. Wellicht heeft S7 een gelijkaardige functie.
- S9 (S33)
 - Figuur 22, 23
 - De begrenzing en de opvulling kon onderzocht worden in grondvlak en in P1 en P2. S33 correspondeert met S9 in grondvlak.
 - Afmetingen: in doorsnede bedraagt de lengte ca. 2.7m.
 - De bodem van de kuil situeert zich op 11.59m TAW.
 - Morfologie: de bodem is vrij onregelmatig.
 - Opvullingsgeschiedenis: snel gedempt, o.a. met verplaatste moederbodem.
 - Interpretatie: waarschijnlijk betreft het een snel gedempte leemwinningskuil. Het chronologisch verband met S3 kon niet bepaald worden.
 - Vondsten: uit het onderste vullingspakket kon aardewerk (v25) gerecupereerd worden, te dateren in de 13de /14de eeuw. Voor meer details kan verwezen worden naar het assessmentrapport vondsten.
- S31
 - Figuur 24, 25, 26
 - Afmetingen: diameter 20cm. Bewaarde diepte: 28cm.
 - De bewaarde bovenkant situeert zich net onder leemwinningskuil S32.
 - In totaal konden 2 vullingspakketten onderscheiden worden (Figuur 26).
 - Uit de vulling kon geen aardewerk gerecupereerd worden.
 - Interpretatie: paalkuil.

Figuur 25. Paalkuil S31 in grondvlak

Figuur 24. Paalkuil S31 in doorsnede

Legende:

1. Vrij heterogeen, donkergrijs met vlekken moederbodem, houtskoolspikkels; is
2. Sterk heterogeen, concentraties versmeten moederbodem, lichtgrijs, zandig, s

Figuur 26. Doorsnede paalkuil S31

In de zuidelijke zone van de sleuf werd zowel in P1 als in P10 een pakket met houtskool, verbrande leem en aardewerk aangetroffen (Figuur 27). Het gaat om P1/L22 en 23 en P10/L4. Het is niet duidelijk of het om 1 of meerdere kuilen gaat. De kuil(en) werd(en) niet in grondvlak geregistreerd. Het aardewerk uit P10/L4 dateert eerder uit de 13de eeuw dan uit de 12de eeuw (bijlage 3).

Figuur 27. Aanduiding houtskoolleem in P1

2.5.3.3 Pakketten

Tussen kuilen S3 en S9 komt in P1, in de moederbodem, lokaal een roestbandje voor (Figuur 23). De vraag rees of dit pakket kan wijzen op de aanwezigheid van een wegniveau op een hoger niveau. Volgens aardkundige J. Mikkelsen zorgt het organisch rijk materiaal in de vulling van S3 voor een sterke reductie⁵. In een dergelijke reductiemilieu wordt ijzer mobiel en migreert het met het bodemwater. Tussen de twee kuilen bevindt zich een horizontale spleet, waarin zuurstof aanwezig zal zijn. Wanneer het mobiele ijzer in contact komt met zuurstof, zal dit uitslaan als ijzeroxide. Deze ijzeroxides concentreren zich vooral net onderaan de fracture en neemt af met de diepte en met de afstand van de kuil. Hieruit ook afgeleid worden dat het bodemwater eerder van links naar rechts stroomt dan van rechts naar links. Er zijn immers geen ijzeroxides afgezet aan de rand van kuil S9.

⁵ Met dank aan J. Mikkelsen (Aardewerk). Fracture: een zone met stenen/keien waar er meer lucht zit dan elders in het profiel.

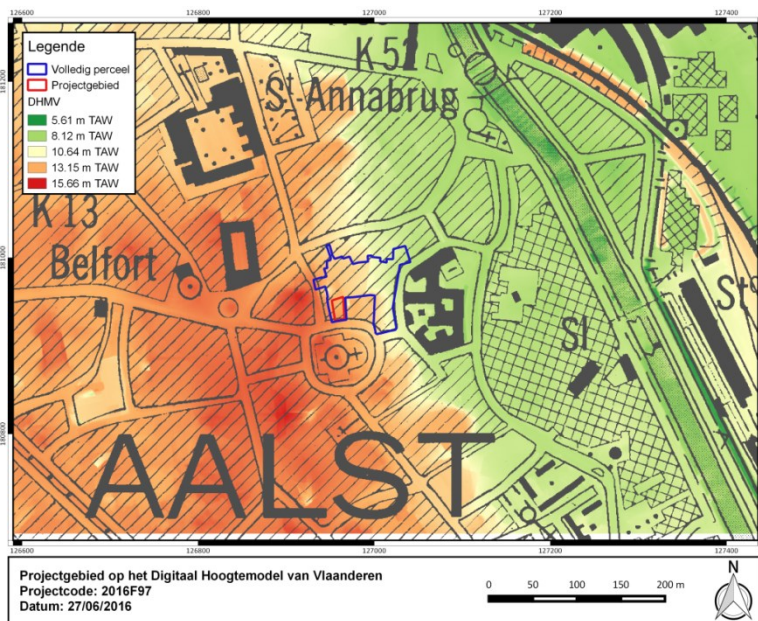
2.6 Assessment onderzocht gebied

2.6.1 Landschappelijke ligging

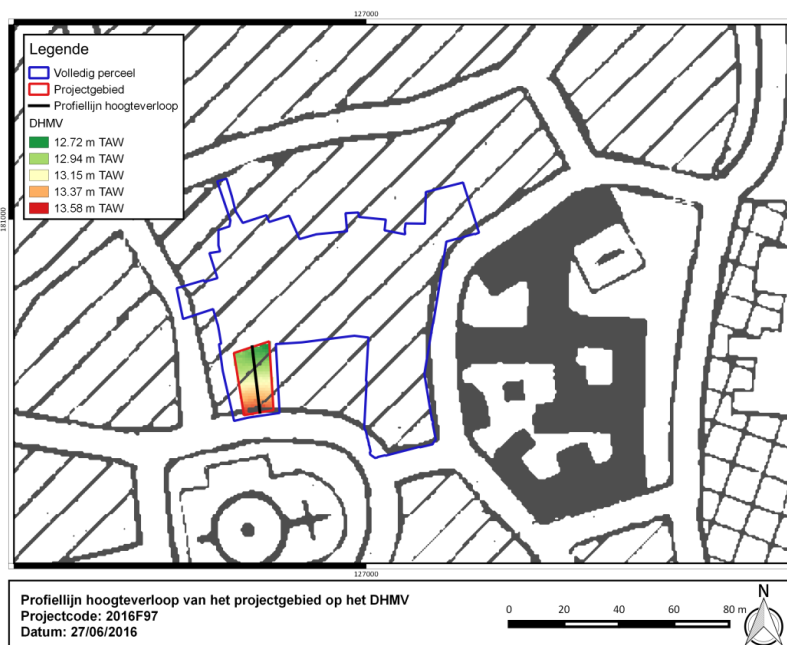
Cfr. 1.2.1 in het verslag van resultaten bureauonderzoek

Hieronder een samenvatting:

Ten westen van het projectgebied stijgt het terrein ca. 3 m en blijft dan relatief vlak tot een stuk westelijker waar de rug op ca. 29 m TAW ligt (ca. 17 m hoger dan het projectgebied). Dit toont aan dat het projectgebied zich op de overgang bevindt tussen de noordoostelijke uitloper van een leemrug en de alluviale vlakte van de Dender.

Figuur 28: Projectgebied afgebeeld op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (27/06/2016, bron: Geopunt).

Figuur 29: Profiellijn hoogteverloop afgebeeld op het projectgebied (27/06/2016, bron: Geopunt).

2.6.2 Historische beschrijving

Cfr. 1.2.2. in het verslag van resultaten bureauonderzoek

Hieronder een samenvatting:

Vooreerst dient gewezen te worden op het mogelijk voorkomen van pre-stedelijke bewoningssporen. Vondsten uit de steentijd, de Romeinse periode en de vroege middeleeuwen werden reeds geattesteerd in het centrum van Aalst. Onderzoek heeft bovendien aangetoond dat de Merovingische vondsten zich uitsluitend binnen de eerste stadsomwalling situeren, wat suggereert dat de ruimtelijke structuur van de *villa Alost* mogelijk ruimer is dan voorheen aangenomen.

Wat de stedelijke ontwikkeling betreft, dient opgemerkt te worden dat het projectgebied zich bevindt in de ontwikkelingskern van de stad Aalst, langs de handelsweg Brugge-Keulen. Het terrein situeert zich net ten noorden van de Sint-Martinuskerk, die door onderzoekers beschouwd wordt als de bidplaats van de Karolingische *curtis*. Anomalieën in het stratenpatroon suggereren dat de *curtis* gekenmerkt werd door een 8-vormige gracht, naar analogie van het domeincentrum Petegem.

Cartografische bronnen tonen duidelijk dat de kerkhofmuur ten noorden van de Sint-Martinuskerk de grens vormde met de Oude Graanmarkt. Dit marktplein wordt recentelijk naar voor geschoven als mogelijk oorspronkelijke markt van het vroegmiddeleeuwse domeincentrum. De Oude Graanmarkt werd tijdens de Middeleeuwen gedomineerd door de Graanhalle of Koornhuis, gebouwd in 1241. Dit gebouw situeerde zich aan noordelijke zijde van de Oude Graanmarkt, waarschijnlijk ter hoogte van het projectgebied. De graanhalle werd in 1871 afgebroken en het perceel werd ingelijfd door de Dames van Maria, een vrije onderwijsinstelling van lagere meisjes- en kleuterschool, middelbaar onderwijs en beroepsschool. Het perceel is momenteel nog steeds onderdeel van een schoolcomplex.

2.6.3 Onderzocht gebied in zijn archeologisch kader

Cfr. 1.2.3.1 in het verslag van resultaten bureauonderzoek

Voor het onderzoeksgebied werden in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed in de nabije omgeving volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld. In onderstaande tabel worden de voornaamste besproken.

Tabel 2: Overzicht van de aanwezige CAI.

CAI nummer	Omschrijving
32316	Parochiekerk Sint-Martinus. - stichting: vroege middeleeuwen? - eerste vermelding parochiekerk: 1183 - in 1480 te klein bevonden en bouw huidige kerk Restant van een afvalpakket met bouwpuin, samengesteld uit brokken zandsteen, <i>tegulae</i>-fragmenten en witte en roze kalkmortel. Mogelijk zijn dit de afbraakresten van een ouder kerkgebouw uit de Karolingische of Romaanse periode. Eventueel een Romeinse oorsprong. Een noodopgraving in deel van de laat-gotische kerk bracht verschillende graven aan het licht (met verschillende dateringen), alsook sporen van een vroegmiddeleeuwse, mogelijk Karolingische, voorloper en een protohistorische greppel
152195	Sint-Martensplein wegverharding uit de 12de eeuw met parallel een grachttracé; het gaat waarschijnlijk om een toegangsweg tot het Zelhof

2.6.4 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

2.6.4.1 Bewoningsresten in baksteen en natuursteen

Net onder de huidige verharding werden heel wat bewoningsresten in baksteen en natuursteen aangetroffen. Tot de resten behoren muren, vloeren en gewelfelementen. Ondanks de beperkingen die verbonden zijn aan een prospectieonderzoek, kunnen toch verschillende conclusies geformuleerd worden.

Structuur 1

In de noordelijke sector van de sleuf werden 2 bakstenen muren in verband aangetroffen. Beide muren worden tenminste aan één zijde gekenmerkt door regelmatig metselwerk. Eén muur (S1) is op basis van de beperkt breedte te interpreteren als een binnenmuur. S2 is breder dan S1 en wordt in tegenstelling tot S1 gekenmerkt door een versnijding aan oostelijke zijde, wat lijkt te suggereren dat S2 een (licht) dragende functie had. De aard van de fundering -alsook de situering bovenop een gedempte (leemwinnings)kuil- sluit in elk geval uit dat S2 in verband te brengen is met een bakstenen woning. Mogelijk is het metselwerk eerder in verband te brengen met een houtbouw- of vakwerkbouwconstructie. Wat de aanleg van de muren betreft, kon enkel bepaald worden dat structuur 1 tot stand kwam na het dempen van de onderliggende (leemwinnings)kuilen. Het aardewerk uit de vulling van kuil S9(S33) suggereert dat deze gedicht werd in de 13de/14de eeuw. In deze fase van het onderzoek is evenwel niet duidelijk in welke mate de muren onmiddellijk na het dempen van de kuilen aangelegd zijn. Het baksteenformaat suggereert een datering in de late middeleeuwen. Wat de afbraak van de muren betreft, is zeer aannemelijk dat het puinpakket aan noordelijke zijde van S1 hiermee in verband te brengen is. In dit geval is de afbraak van structuur 1 te dateren in de tweede helft van de 15de/eerste helft van de 16de eeuw. Deze datering correspondeert met de opgave van structuur 4. Interessant is ook de vaststelling dat heel wat bakstenen muren tot min of meer op hetzelfde niveau afgebroken zijn, tot ca. 40cm onder de huidige verharding. Dit lijkt te wijzen op een structurele afbraak van de onderzoekszone.

Structuur 2

In de noordwestelijke sector van de sleuf konden de restanten van een vloer (S6) onderzocht worden. De vloer is grotendeels opgebouwd uit tegels en wordt aan zuidelijke zijde gekenmerkt door de aanwezigheid van een bezinkputje. S6 werd aan noordelijke en oostelijke zijde begrensd door muurwerk, opgebouwd uit recuperatiemateriaal. Aan zuidelijke zijde van de vloer werd geen muurwerk of aanwijzingen voor een uitbraakspoor vastgesteld. De aanleg noch de afbraak van structuur 2 konden bepaald worden. Structuur 2 werd net zoals structuur 1 aangelegd op gedempte (leemwinnings)kuilen. Uit het pakket dat de vloer afdekt, werd zowel een tegelfragment uit de 16de/17de eeuw als tegelfragmenten uit de 18de/19de eeuw gerecupereerd.

Structuur 3

Een groot deel van de westelijke sector van de sleuf wordt ingenomen door een overwelfde kelderruimte, die volledig opgevuld is met bouwpuin. De aanzet van het bakstenen gewelf situeert zich net onder het bewaarde niveau van de oostelijke keldermuur, m.a.w. op geringe afstand t.o.v. de huidige verharding. Ondanks het feit dat de kelder in deze fase van het onderzoek slechts gedeeltelijk onderzocht werd, kan afgeleid worden dat de kelder een groot deel van het projectgebied inneemt. Wat betreft het grondplan van de kelder, blijven voorlopig nog heel wat vragen onbeantwoord. Gaat het om één grote kelderruimte of gaat het om verschillende opeenvolgende ruimtes, die al dan niet in verbinding staan met mekaar? Behoort de zuidoostelijke hoek van een overwelfde kelderruimte, die in segment 2 aan het licht kwam, tot dezelfde structuur? Enkel verder onderzoek kan deze vragen beantwoorden.

Ook wat de interpretatie betreft, blijven nog heel wat vragen onbeantwoord. Maakt deze ruimte deel uit van het koornhuis? Projectie van het grondplan van het koornhuis toont aan dat het 19de-eeuwse complex zich op de aanpalende percelen situeert. Kunnen de aangetroffen resten deel uitmaken van een voorloper van dit complex?

Structuur 4

Vloer S10 situeert zich op hetzelfde niveau als vloer S6. Wellicht kan hieruit besloten worden dat het niveau van de vloeren correspondeert met een laatmiddeleeuws leefniveau. De vloer werd aangelegd bovenop de gedempte leemwinningskuil S32. Het aardewerk uit het pakket dat de vloer afdekt suggereert dat de opgave van deze bewoning te situeren is in de tweede helft van de 15de/begin 16de eeuw.

Structuur 5

S27 situeert zich in het zuidelijke deel van segment 1. De oostelijke zijde van S27 vertoont zeer regelmatig metselwerk, vergelijkbaar met S1 en S2. In vergelijking met de andere muren gaat het om een relatief brede muur, minstens aan oostelijke zijde gekenmerkt door verschillende versnijdingen. Dit suggereert dat S27 een dragende functie had. Het chronologisch verband met S19 kon in deze fase van het onderzoek niet bepaald worden. Werd keldermuur S19 tegen S27 aan gebouwd?

2.6.4.2 Kuilen

Onder het niveau van de muren werd een groot aantal kuilen aangetroffen, die ingegraven zijn in de moederbodem. De kuilen variëren sterk in omvang, afmeting en opvulling. De meeste kuilen lijken gedempt in de 13de/14de eeuw. Vermoedelijk zijn een aantal kuilen te interpreteren als leemwinningskuilen. Dergelijke kuilen werden in het verleden vaker vastgesteld in de binnenstad van Aalst. Doorgaans worden ze gekoppeld aan intensieve bouwactiviteiten. Interessant is dat in de vulling van sommige kuilen fragmenten van verbrande huttenleem aangetroffen werd. Deze restanten zijn (meestal) afkomstig van lemen wanden van vakwerkhuisen. De kuilen behoren echter niet tot de oudste fase. Op verschillende plaatsen kon vastgesteld worden dat enkele kuilen een ouder pakket oversnijden.

Op het onderste archeologische niveau, onder (leemwinnings)kuil S32 werd een paalkuil aangetroffen. Bij gebrek aan aardewerk uit het vullingspakket, kan aan dit spoor geen exacte datering toegekend worden. Het is dan ook niet duidelijk of dit spoor tot de middeleeuwse periode behoort of eerder tot een oudere fase.

2.6.5 Gemotiveerde interpretatie van vondsten en sporen

Algemeen kan gesteld worden dat de meeste bewoningsresten in baksteen en natuursteen op basis van hun opbouw wellicht in de late middeleeuwen te dateren zijn. De vloerniveaus van S10 en S6 corresponderen wellicht met een laatmiddeleeuws leefniveau. Binnen deze hypothese zijn de muren die aan het licht kwamen, grotendeels als opgaand metselwerk te beschouwen.

Opvallend is ook de vaststelling dat de meeste muren min of meer tot op hetzelfde niveau afgebroken zijn, meer bepaald tot ca. 40cm t.o.v. de huidige verharding. Op basis van het aardewerk kan de afbraak van enkele structuren in de tweede helft van de 15de /begin 16de eeuw gesitueerd worden. De opgravingsgegevens suggereren een structurele heroriëntatie van het projectgebied in deze periode. De afwezigheid van jongere sporen lijkt erop te wijzen dat de onderzochte zone na de herorganisatie niet meer fundamenteel verstoord werd.

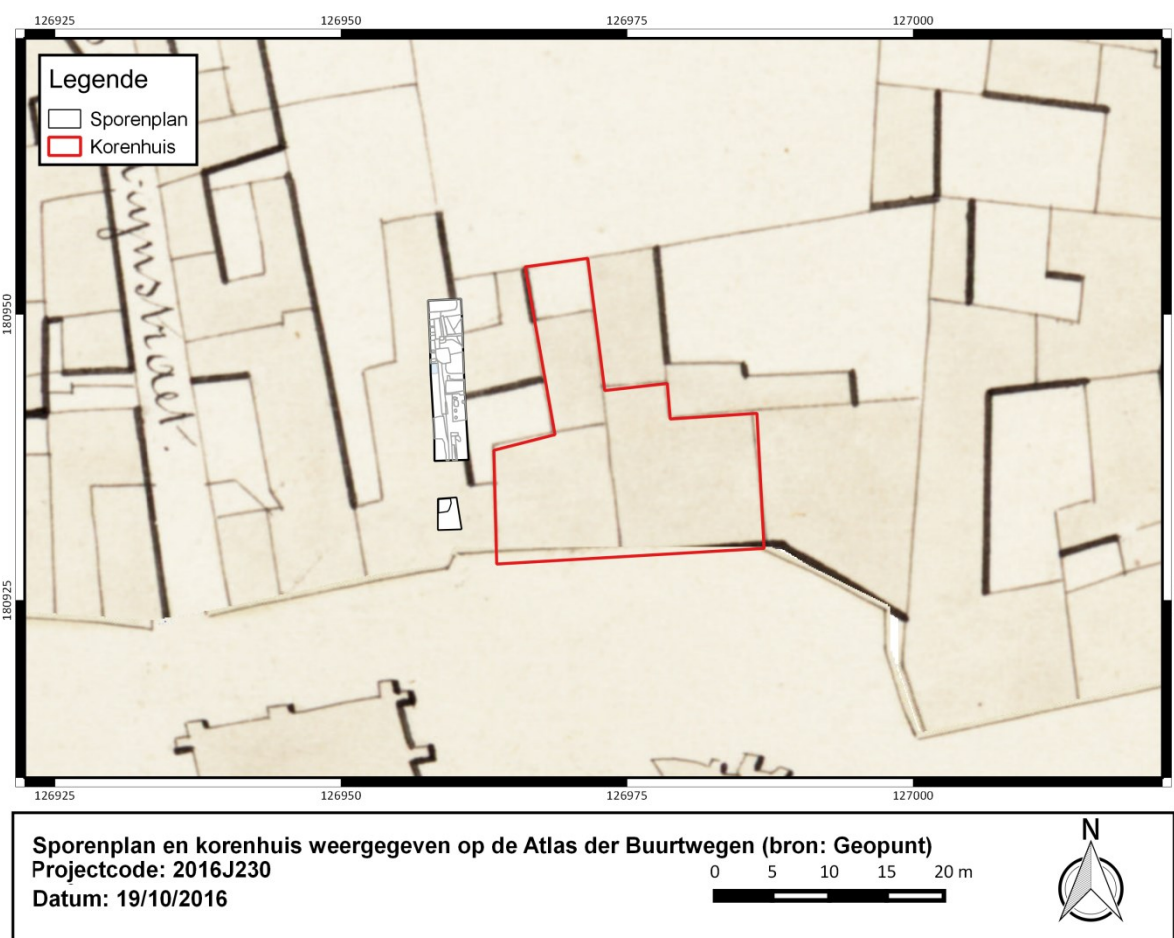
2.6.6 Confrontatie met de bevindingen van bureauonderzoek

Bij de beschrijving van de aardwetenschappelijke gegevens in het verslag van resultaten bureauonderzoek (1.2.1) wordt aangegeven dat het projectgebied zich op de overgang tussen de noordoostelijke uitloper van een leemrug en de alluviale vlakte van de Dender bevindt. Het leemdek is in vergelijking met de top van de helling al aanzienlijk dunner. Er zijn geen aanwijzingen van colluvium, in tegenstelling tot bijvoorbeeld eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek op het Sint-Martensplein.

Bij de beschrijving van de gekende archeologische waarden werd in het verslag van resultaten van het bureauonderzoek (1.2.2) gewezen op het belang van het projectgebied binnen de stadsontwikkeling van Aalst en de kans op pre-middeleeuwse en middeleeuwse vondsten.

Tijdens de prospectie kwamen net onder de huidige verharding inderdaad heel wat bewoningsresten aan het licht. Het gros van de sporen is in de late middeleeuwen te dateren. Bij gebrek aan vondsten is het onduidelijk of de paalkuil op het onderste archeologisch niveau ook tot de middeleeuwse periode gerekend dient te worden.

Figuur 30 toont het opgravingsplan en het grondplan van het Koornhuis, geprojecteerd op de Atlas der Buurtwegen. Het grondplan is afkomstig uit het kaartboek met beschrijving van onroerende goederen van de Burgerlijke Hospitalen gelegen te Aalst en toont de 19de-eeuwse situatie van het koornhuis. Het is duidelijk dat de vrijgelegde resten, o.a. de overwelfde kelderruimte(s), hier geen deel van uitmaken. De vraag rijst evenwel of de 19de-eeuwse situatie mogelijk al een verkleining/restant van een in oorsprong veel groter complex is.

Figuur 30. Sporenplan en grondplan van het korenhuis uit het kaartboek van het OLV-hospitaal.

2.6.7 Synthese

Bedoeling van het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem is het toetsen van de verwachting en het bepalen van de noodzaak, omvang en opzet van een vervolgonderzoek ten behoeve van de documentatie en berging van eventuele sporen en vondsten. De prospectie heeft een groot aantal bewoningsresten (muren, vloeren, gewelfelementen), alsook oudere kuilen en pakketten aan het licht gebracht. Deze sporen vormen een grote bron van informatie m.b.t. de reconstructie van de middeleeuwse bewoningsgeschiedenis binnen de eerste stadsomwalling van Aalst en worden bedreigd door de geplande werken. Omwille van deze reden wordt een vlakdekkende opgraving voor het volledige projectgebied geadviseerd.

2.7 Potentieel op kennisvermeerdering

2.7.1 Aard van de potentiële kennis

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kan geconcludeerd worden dat verder onderzoek zal resulteren in een vermeerdering van de kennis m.b.t. het ontstaan en de evolutie van de bewoning in de late middeleeuwen in het oudste centrum van Aalst.

2.7.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen

- Wat was de invloed van de bestaande verharding op het archeologisch erfgoed?
De bestaande verharding heeft weinig impact gehad op het archeologisch erfgoed. De archeologische resten zijn uitzonderlijk goed bewaard.
- Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?
Het niveau waarop de natuurlijke bodem werd aangetroffen, varieert tussen ca. 12.17m TAW en 12.55m TAW.
- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
Cfr. 2.6.4. De conservatie is uitzonderlijk goed.
- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
Cfr. 2.6.4.
- Welke specifieke (artisanale) activiteiten hebben in het onderzoeksgebied plaatsgevonden? Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor? Passen deze in de historische context van de locatie?
NVT
- Wat zeggen de aangetroffen vondsten over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de eventuele bewoners gedurende hun gebruikperiode?
De vondsten geven weinig informatie m.b.t. de bewoners. Enkel kan gewezen worden op de aanwezigheid van de majolicategel in het pakket dat vloer S6 afdekt. Deze wijst op een gebouw met een rijkelijke afwerking. Het is echter niet duidelijk in hoeverre dit gebouw zich op of in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied situeerde.
- Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten betreffende de ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur?

NVT

- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?

Cfr. bijlage 3

- Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen?
Er werden weinig ophogingslagen vastgesteld. Boven de moederbodem werd een sterk heterogeen lichtgrijs zandlemige pakket met lichtgroene vlekken aangetroffen. Het is niet duidelijk uit welke periode dit pakket precies dateert. Enkel kan gesteld worden dat dit pakket tot de oudste fase behoort en oversneden wordt door sommige (leemwinnings)kuilen.

- Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de stadsgeschiedenis/stadsontwikkeling van Aalst?

De prospectie bevestigt het beeld van laatmiddeleeuwse bewoning ten noorden van de Oude Graanmarkt. Op basis van de opgravingsresultaten kan dit beeld nu verfijnd en aangevuld worden.

- Wat is de impact van de geplande werken op de archeologische waarden?
De onderzijde of bodem van de graafput zal 5 cm dieper zijn dan de onderzijde van de kelderplaat: uitgravingsniveau kelder is -1,62 m-MV. Nadien zullen de funderingssleuven vanaf deze bodem dieper worden uitgegraven : deze zullen even groot worden uitgegraven als de buitenzijde van de funderingen zelf en de bodem zal zich 5 cm dieper bevinden dan de onderkant van deze funderingssleuven : uitgravingsniveau funderingssleuven is -2,12 m-MV. Ook zal de liftput dieper worden uitgegraven dan de putbodemplaat voor de kelder. De graafput voor de lift zal rondom rond 50 cm groter zijn dan de buitenzijde van de liftput, teneinde werkruimte te hebben voor uitvoering van de betonwerken. De onderzijde of bodem voor de liftput zal 5 cm dieper zijn dan de onderzijde van de bodemplaat van de lift: uitgravingsniveau voor liftput is -2,82 m-MV.

De hoogte van de huidige verharding varieert van 12.83m TAW in het noorden tot 13.2m TAW in het zuiden. Het niveau waarop de natuurlijke bodem werd aangetroffen, varieert tussen ca. 12.17m TAW en 12.55m TAW. De onderkant van de (leemwinnings)kuilen varieert tussen 11.93m TAW en 11.59m TAW.

Uit de confrontatie van de geplande verstoringsdieptes en de opgravingsresultaten blijkt dat de archeologische resten volledig verstoord zullen worden.

- Welke onderzoeksvragen moeten bij een eventueel vervolgonderzoek beantwoord worden?
 - Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
 - Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
 - Wat zeggen de aangetroffen vondsten over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de bewoners?
 - Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten inzake ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur?
 - Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?
 - Corresponderen de opgravingsgegevens met wat gekend is uit de historische (cartografische) bronnen?

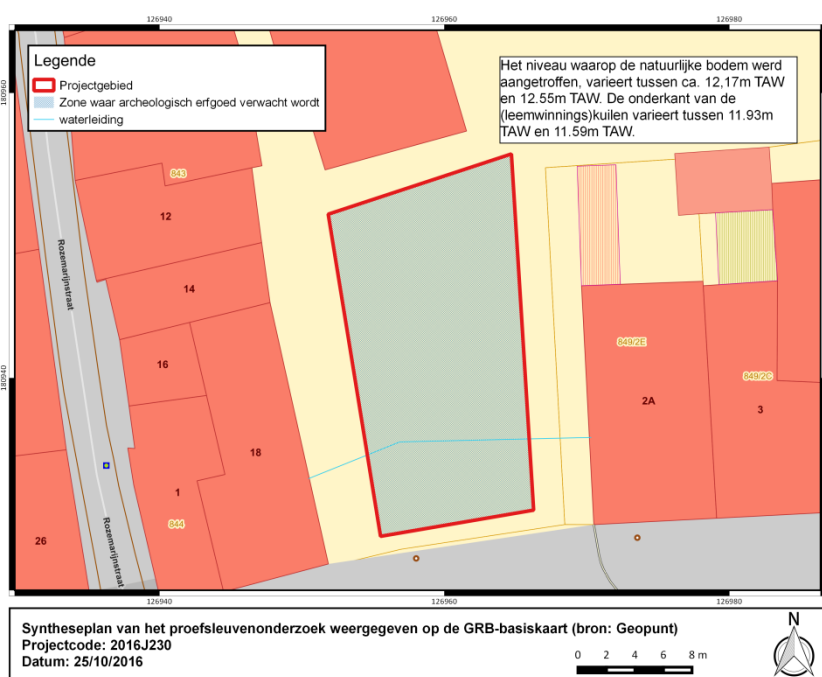
- Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de stadsgeschiedenis/ stadsontwikkeling van Aalst?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

2.7.3 Waardering

Op basis van de uitgevoerde prospectie kan geconcludeerd worden dat een verder archeologisch onderzoek zal leiden tot een reële kennisvermeerdering. De uitzonderlijk goede bewaringstoestand van de sporen (ter hoogte van de onderzochte sleuf) is uniek: tijdens de prospectie werden geen verstoringen aangetroffen noch aanwijzingen voor recente bebouwing. Na de heroriëntatie van het terrein in de tweede helft van de 15de/ begin 16de eeuw werd de onderzochte zone niet meer verstoord door subrecente ingrepen. Deze situatie is vrij uniek in de oude stadskern van Aalst. De resten kunnen dan ook in belangrijke mate bijdragen tot de reconstructie van de bewoningsgeschiedenis in dit bouwblok ten noorden van de Sint-Martinuskerk. De uitzonderlijke bewaringstoestand van de restanten maakt het mogelijk deze te koppelen aan de oude perceelsindelingen en aan de huizen en hun bewoners.

K. De Groote merkt op dat het onderzoek naar het ontstaan en de vroegste ontwikkeling van kleine steden in Vlaanderen, zoals de Dendersteden (Aalst, Dendermonde, Ninove, Geraardsbergen), tot nog toe steeds is verwaarloosd. Wat de stadswording van Aalst betreft, was de publicatie van het artikel *De stadswording van Aalst. Of hoe een Merovingische nederzetting uitgroeide tot een laatmiddeleeuwse stad*, een eerste belangrijke synthese⁶. De *status quaestionis* bracht echter ook de vele hiaten in de huidige kennis aan het licht. Vervolgonderzoek ter hoogte van het projectgebied, is gezien de resultaten van het proefsleuvenonderzoek en gezien de locatie van het terrein binnen de stedelijke ontwikkeling van Aalst, zinvol en noodzakelijk.

2.7.4 Kader voor exploitatie voor potentieel op kennisvermeerdering

Figuur 31 Synthesepan van het proefsleuvenonderzoek weergegeven op de GRB-basiskaart (bron: Geopunt)

⁶ DE GROOTE 2013, 4-32.

Om het potentieel om te zetten in kennis wordt geadviseerd om een vlakdekkende opgraving van het volledige projectgebied uit te voeren. De voorwaarden van deze vlakdekkende opgraving maken onderwerp uit van het programma van maatregelen.

2.7.5 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Het projectgebied Aalst Sint-Martensplein 2 maakt momenteel deel uit van een speelplaats en is in gebruik als sportterrein. Op deze locatie wenst de opdrachtgever een nieuwbouw met een oppervlakte van 341m² te realiseren. De werkzaamheden kunnen een bedreiging vormen voor eventueel aanwezig ondergronds erfgoed.

Naar aanleiding van de geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag binnen een vastgestelde archeologische zone, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt, werd een archeologienota opgemaakt. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek werd nagegaan of een verder archeologisch traject met ingreep in de bodem noodzakelijk was en of er een (gedeeltelijke) vrijgave van het terrein mogelijk was.

Om de verwachting op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek te toetsen en aan te vullen werd geadviseerd om een vooronderzoek met ingreep in de bodem, d.m.v. een proefsleuf, uit te voeren. Het archeologisch vooronderzoek vormt de basis voor een waardebeoordeling: het bepalen van de noodzaak, omvang en opzet van een vervolgonderzoek ten behoeve van de documentatie en berging van eventuele sporen en vondsten.

Net onder de huidige verharding werden heel wat bewoningsresten in baksteen en natuursteen aangetroffen. Tot de resten behoren muren, vloeren en gewelfelementen. Algemeen kan gesteld worden dat de meeste bewoningsresten in baksteen en natuursteen op basis van hun opbouw wellicht in de late middeleeuwen te dateren zijn. De vloerniveaus van S10 en S6 corresponderen ongetwijfeld met een laatmiddeleeuws leefniveau. Binnen deze hypothese zijn de muren die aan het licht kwamen grotendeels als opgaand metselwerk te beschouwen.

Opvallend is ook de vaststelling dat de meeste muren min of meer tot op hetzelfde niveau afgebroken zijn, meer bepaald tot ca. 40cm t.o.v. de huidige verharding. Op basis van het aardewerk kan de afbraak van enkele structuren in de tweede helft van de 15de /begin 16de eeuw gesitueerd worden. De opgravingsgegevens suggereren een structurele heroriëntatie van het projectgebied in deze periode. De afwezigheid van jongere sporen lijkt erop te wijzen dat het projectgebied na de herorganisatie niet meer werd verstoord door subrecente ingrepen.

De overwelfde kelderruimte(s) maken geen deel uit van het 19de-eeuwse Koornhuis, vermits deze zich op de belendende percelen situeert. De vraag rijst evenwel of de 19de-eeuwse situatie mogelijk al een verkleining/restant van een in oorsprong veel groter complex is.

Onder het niveau van de muren werden een groot aantal kuilen aangetroffen, die vermoedelijk te interpreteren zijn als leemwinningskuilen. De meeste kuilen lijken gedempt in de 13de/14de eeuw. Doorgaans worden dit type kuilen gekoppeld aan intensieve bouwcampagnes. Interessant is dat in de vulling van sommige kuilen fragmenten van verbrande huttenleem aangetroffen werd. Deze restanten zijn afkomstig van lemen wanden van vakwerkhuisen. De kuilen behoren echter niet tot de oudste fase. Op verschillende plaatsen kon vastgesteld worden dat de kuilen een ophogingspakket oversnijden.

Op het onderste archeologische niveau werd een paalkuil aangetroffen. Bij gebrek aan aardewerk uit het vullingspakket, kan aan dit spoor geen datering toegekend worden.

Algemeen kan gesteld worden dat tijdens de prospectie waardevol bodemarchief geïnventariseerd werd. De archeologische resten kunnen leiden tot een belangrijke kenniswinst m.b.t. de vroegste stadsontwikkeling van Aalst. Omwille van deze reden wordt geadviseerd om een vlakdekkende opgraving uit te voeren ter hoogte van het plangebied. Slechts op deze manier kan de aanwezigheid, aard en graad van bewaring van archeologische sporen gecontroleerd worden.

2.7.6 Samenvatting voor een niet gespecialiseerd publiek

Het projectgebied Sint-Martensplein 2 maakt momenteel deel uit van een speelplaats en is in gebruik als sportterrein. Op deze locatie wenst de opdrachtgever een nieuwbouw met een oppervlakte van 341m² te realiseren. De werkzaamheden kunnen een bedreiging vormen voor eventueel aanwezig ondergronds erfgoed.

Naar aanleiding van de geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag werd een archeologienota opgemaakt. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek werd nagegaan of verder archeologisch onderzoek noodzakelijk was en of er een (gedeeltelijke) vrijgave van het terrein mogelijk was.

Om de verwachting op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek te toetsen en aan te vullen werd in de lengte-as van het sportterrein een proefsleuf aangelegd. Het archeologisch vooronderzoek vormt de basis voor een waardebepaling: het bepalen van de noodzaak en het onderzoekskader van een vervolgonderzoek.

Net onder de huidige verharding werden heel wat bewoningsresten in baksteen en natuursteen aangetroffen. Tot de resten behoren muren, vloeren en gewelfelementen. Op basis van de opgravingsgegevens kunnen heel wat resten in de laatmiddeleeuwse periode gesitueerd worden. Verschillende muren zijn aangelegd op kuilen die gedempt zijn in de 13de/14de eeuw. In deze fase van het onderzoek kon echter niet bepaald worden of de muren onmiddellijk na het dempen van de kuilen aangelegd zijn. Er zijn aanwijzingen dat het terrein in de tweede helft van de 15de/eerste helft van de 16de eeuw ingrijpend veranderde. Heel wat constructies werden in deze periode namelijk afgebroken. Er zijn geen sporen van jongere structuren, wat suggereert dat het terrein niet meer werd verstoord door subrecente ingrepen.

Wat de kelderruimte aan westelijke zijde van het projectgebied betreft, blijven heel wat vragen momenteel onbeantwoord. Verder onderzoek moet bepalen of de ruimte behoort tot een voorganger van het Koornhuis, zoals gelokaliseerd op figuur 27, of eerder tot een andere constructie.

De kuilen zijn waarschijnlijk te interpreteren als leemwinningskuilen. Deze werden in het verleden reeds vaker in de binnenstad van Aalst aangetroffen. Meestal worden ze in verband gebracht met intensieve bouwactiviteiten. Tot welke fase de aangetroffen paalkuil behoort, is niet duidelijk.

Algemeen kan gesteld worden dat tijdens de prospectie waardevol bodemarchief geïnventariseerd werd. De archeologische resten kunnen leiden tot een belangrijke kenniswinst m.b.t. de vroegste stadsontwikkeling van Aalst. Omwille van deze reden wordt geadviseerd om een vlakdekkende opgraving uit te voeren ter hoogte van het plangebied. Slechts op deze manier kan de aanwezigheid, aard en graad van bewaring van archeologische sporen gecontroleerd worden.

Deel 3: Bibliografie

DE GROOTE K. 2013, De stadswording van Aalst. Of hoe een Merovingische nederzetting uitgroeide tot een laatmiddeleeuwse stad, in *Monumenten, Landschappen en archeologie*, jg. 32, nr. 1, 4-32.

DE GROOTE K. e.a. 1999, Middeleeuwse sporen op de Grote Markt en het fabrieksterrein 't Haantje te Aalst(O.-VI.), in *Archeologie in Vlaanderen*. V. Brussel., pp.111-130

DE GROOTE K. e.a. 2001, Een 12de-eeuwse stenen weg onder het Sint-Martensplein te Aalst (O.-VI.), in: *Archaeologia Mediaevalis* jg. 24, pp. 81-83

DE GROOTE K. e.a. 2002, De Valcke, De Slotetele en de Lelye, burgerwoningen op de Grote Markt van Aalst, in: *Archeologie in Vlaanderen*. VIII. Brussel.

Deel 4: Bijlage

4.1 Plannenlijst

Projectcode	2016J230
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	Figuur 1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/06/2016
Plannummer	Figuur 2
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Aanduiding proefsleuf t.o.v. de waterleiding
Aanmaakschaal	Middenschalg
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2015
Plannummer	Figuur 3
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Aanduiding proefsleuf
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/10/2016
Plannummer	Figuur 4
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Aanduiding proefsleuf
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/10/2016
Plannummer	Figuur 5
Type plan	Onderzoeksplan
Onderwerp plan	Aanduiding TAW-hoogtes
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/10/2016
Plannummer	Figuur 6
Type plan	Onderzoeksplan
Onderwerp plan	Aanduiding van de profielen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/10/2016
Plannummer	Figuur 9
Type plan	Onderzoeksplan
Onderwerp plan	Aanduiding van de vloeren
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/10/2016
Plannummer	Figuur 10
Type plan	Onderzoeksplan
Onderwerp plan	Aanduiding van de muren
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/10/2016
Plannummer	Figuur 13
Type plan	Onderzoeksplan
Onderwerp plan	Aanduiding van het gewelf
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/10/2016

Plannummer	Figuur 19
Type plan	Onderzoeksplan
Onderwerp plan	Aanduiding van de kuilen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/10/2016
Plannummer	Figuur 26
Type plan	Onderzoeksplan
Onderwerp plan	Doorsnede paalkuil S31
Aanmaakschaal	1/20
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/10/2016
Plannummer	Figuur 28
Type plan	Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/06/2016
Plannummer	Figuur 29
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Profiellijn hoogteverloop op onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/06/2016
Plannummer	Figuur 30
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	19/10/2016
Plannummer	Figuur 31
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Syntheseplan
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	25/10/2016
Plannummer	Figuur 32
Type plan	Tekening
Onderwerp plan	Aardewerktekeningen
Aanmaakschaal	1/3
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/10/2016
Plannummer	Figuur 33
Type plan	Tekening
Onderwerp plan	Profieltekeningen
Aanmaakschaal	Digitaal
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/10/2016

4.2 Fotolijst

Projectcode	2016J230
Onderwerp	Fotolijst
ID	Figuur 7
Type	Profielfoto / spoorfoto
Vervaardiging	Digitaal
Datum	08/09/2016
Werkput	Sleuf 1
Profielnummer	Profiel 9
Spoornummer	32
X-Coördinaten P9-1	126960,76
Y-Coördinaten P9-1	180944,72
X-Coördinaten P9-2	126959,142
Y-Coördinaten P9-2	180944,684
ID	Figuur 8
Type	Profielfoto
Vervaardiging	Digitaal
Datum	29/08/2016
Werkput	Sleuf 1
Profielnummer	Profiel 1
X-Coördinaten P1-1	126960,41
Y-Coördinaten P1-1	180950,57
X-Coördinaten P1-8	126960,84
Y-Coördinaten P1-8	180937,78
ID	Figuur 11
Type	Overzichtsfoto / Spoorfoto
Vervaardiging	Digitaal
Datum	29/08/2016
Werkput	Sleuf 1
Spoornummer	1 – 2
ID	Figuur 12
Type	Overzichtsfoto / Spoorfoto
Vervaardiging	Digitaal
Datum	29/08/2016
Werkput	Sleuf 1
Spoornummer	4 – 6
ID	Figuur 14
Type	Overzichtsfoto / Spoorfoto
Vervaardiging	Digitaal
Datum	29/08/2016
Werkput	Sleuf 1
Spoornummer	19
ID	Figuur 15
Type	Overzichtsfoto kelderzone
Vervaardiging	Digitaal
Datum	08/9/2016
Werkput	Sleuf 1

ID	Figuur 16
Type	Spoorfoto
Vervaardiging	Digitaal
Datum	08/09/2016
Werkput	Sleuf 1
Spoornummer	30
ID	Figuur 17
Type	Spoorfoto
Vervaardiging	Digitaal
Datum	29/08/2016
Werkput	Sleuf 1
Spoornummer	10
ID	Figuur 18
Type	Spoorfoto
Vervaardiging	Digitaal
Datum	29/08/2016
Werkput	Sleuf 1
Spoornummer	10
ID	Figuur 20
Type	Spoorfoto grondvlak + doorsnede
Vervaardiging	Digitaal
Datum	29/08/2016
Werkput	Sleuf 1
Spoornummer	32
ID	Figuur 21
Type	Spoorfoto doorsnede
Vervaardiging	Digitaal
Datum	29/08/2016
Werkput	Sleuf 1
Spoornummer	32
ID	Figuur 22
Type	Overzichtsfoto / Spoorfoto
Vervaardiging	Digitaal
Datum	29/08/2016
Werkput	Sleuf 1
Spoornummer	3,7 en 9
ID	Figuur 23
Type	Overzichtsfoto / Spoorfoto
Vervaardiging	Digitaal
Datum	08/09/2016
Werkput	Sleuf 1
Spoornummer	3 en 9
ID	Figuur 24
Type	Spoorfoto doorsnede
Vervaardiging	Digitaal
Datum	08/09/2016
Werkput	Sleuf 1
Spoornummer	31

ID	Figuur 25
Type	Spoorfoto grondvlak
Vervaardiging	Digitaal
Datum	08/09/2016
Werkput	Sleuf 1
Spoornummer	31
ID	Figuur 27
Type	Profielfoto
Vervaardiging	Digitaal
Datum	29/08/2016
Werkput	Sleuf 1
Profielnummer	Profiel 1
X-Coördinaten P1-1	126960,41
Y-Coördinaten P1-1	180950,57
X-Coördinaten P1-8	126960,84
Y-Coördinaten P1-8	180937,78

4.3 Assessment-rapport vondsten

4.3.1 Administratieve gegevens

a) Projectcode	2016J230	
b) Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan	/	
c) De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Aalst
	Deelgemeente	/
	Postcode	
	Adres	Sint Martensplein 2,
	Toponiem	schoolcomplex
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 126819 Y _{min} = 180857 X _{max} = 127101 Y _{max} = 181053
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Gemeente Aalst, 1ste afd.- sectie A – nr.815K Figuur 1	

4.3.2 Methodiek

Het assessment van vondsten werd uitgevoerd conform CGP, hoofdstuk 11.3.2, en is het resultaat van een snelle, visuele inspectie van het vondstmateriaal.

4.3.3 Assessment aardewerk

4.3.3.1 Inventaris

Vondstnr	Inhoud	Aantal	Gewicht	Artefacttype	Soort	Periode	Opmerking	Getekend	Bewaringstoestand
31	AWG	1	3gr	GRIJS		MELA; 13 ^{de} /14 ^{de} E	wand		Goed
31	AWG	1	17gr	GRIJS		MELA; 13 ^{de} /14 ^{de} E	Rand; kom	V6	Goed
21	AWG	3	7gr	GRIJS		MELA	wand		Goed
20	AWG	5	16gr	GRIJS		MELA	wand		Goed
20	AWG	1	8gr	GRIJS		MELA; 13 ^{de} /14 ^{de} E	Rand; kan (aanzet)		Goed
9	AWG	3	16gr	GRIJS		MELA	Wand		Goed
23	AWG	1	13gr	GRIJS		MELA; 13 ^{de} /14 ^{de} E	rand	V3	Goed
23	AWG	2	30gr	GRIJS		MELA	wand		Goed
23	AWG	1	111gr	GRIJS		MELA	oor		Goed
4	AWG	1	31gr	GRIJS		MELA; 13 ^{de} /14 ^{de} E	rand	V7	Goed
4	AWG	1	32gr	GRIJS		MELA	Oor pan / rand	V8	Goed
4	AWG	1	35gr	ROOD		MELA	wand		Goed
4	AWG	4	34gr	GRIJS		MELA	wand		Goed
2	AWG	4	29gr	GRIJS		MELA; 13 ^{de} /14 ^{de} E	Gedraaide schouder; kruik		Goed
18	AWG	2	5gr	GRIJS		MELA; 13 ^{de} /14 ^{de} E	wand		Goed
25	AWG	2	3gr	GRIJS		MELA; 13 ^{de} /14 ^{de} E	Wand		Goed
28	AWG	3	14gr	GRIJS		MELA	wand		Goed
16	AWG	6	19gr	GRIJS		MELA	wand		Goed
33	AWG	2	35gr	GRIJS		MELA; 13 ^{de} E	rand	V1 & 2	Goed
33	AWG	2	18 gr	GRIJS		MELA	Wand		Goed
3	AWG	1	16gr	STG		MELA; 14 ^{de} E	Oor		Goed
32	AWG	1	3gr	ROOD		MELA; 14 ^{de} E	Rand	V5	Goed
26	AWG	1	92gr	ROOD		MELA; 15 ^{de} /16 ^{de} E	bodem	V4	Goed
10	AWG	11	144gr	GRIJS		MELA; 13 ^{de} E	wand	V10,11	Goed
10	AWG	1	11gr	GRIJS		MELA	standvin	V12	Goed
17	AWG	1	2gr	GRIJS		MELA	wand		Goed
13	AWG	1	32gr	GRIJS		MELA; 15 ^{de} /16 ^{de} E	Rand	V13	Goed
13	AWG	1	207gr	STG		MELA; 15 ^{de} /16 ^{de} E	Drinknapje Siegburg	V15	Goed
13	AWG	2	19gr	STG		MELA; 15 ^{de} /16 ^{de} E	wand		Goed
13	AWG	2	19gr	GRIJS		MELA; 15 ^{de} /16 ^{de} E	wand		Goed
13	AWG	1	25gr	ROOD		MELA; 15 ^{de} /16 ^{de} E	wand		Goed
13	AWG	1	59gr	ORANJE		MELA; 15 ^{de} /16 ^{de} E	voet	V14	Goed
1	AWG	3	153gr	ROOD		MELA; 15 ^{de} /16 ^{de} E	Rand (pispot)	V16	Goed
1	AWG	7	780gr	ROOD		MELA; 15 ^{de} /16 ^{de} E	Rand, bodem (teil)	V17,18,19,20	Goed
1	AWG	6	266gr	ROOD		MELA; 15 ^{de} /16 ^{de} E	wand		Goed
1	AWG	1	22gr	ROOD		MELA; 15 ^{de} /16 ^{de} E	voet		Goed

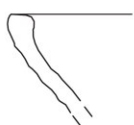
4.3.3.2 Aardewerktekeningen (S. Eggermont)⁷

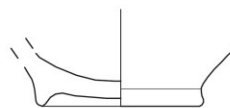
V1

V2

V3

V4

V5

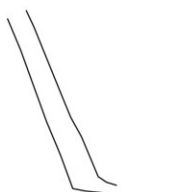
V6

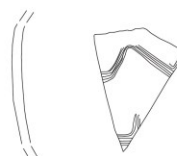
V7

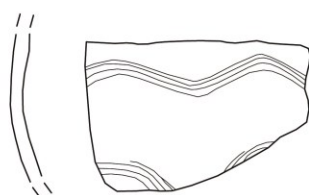
V8

V9

V10

V11

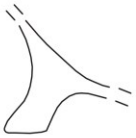

V12

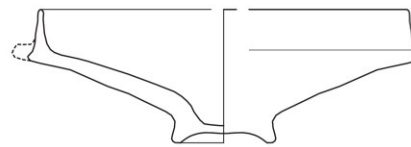
⁷ V9 valt onder de categorie van de bouwmaterialen, maar werd toch opgenomen in het algemeen tekeningoverzicht.

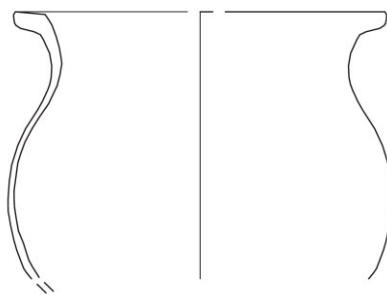
V13

V14

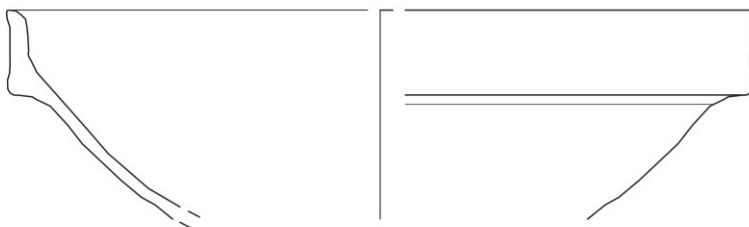
V15

V16

V18

V17

V19

v20

Figuur 32. Aardewerktekeningen

4.3.3.3 Opmerkingen

V13: Bijzonder noemenswaardig zijn 2 fragmenten in lichtoranje klei. Deze groep is te onderscheiden van het gewone rood aardewerk van lokale of regionale herkomst. In de Scheldevallei duikt deze groep op vanaf de tweede helft van de 15de eeuw. Witbakkende en roodbakkende kleien worden gecombineerd om bepaalde aardewerkvormen te maken, in dit geval hoofdzakelijk grappen. Het is niet helemaal duidelijk of deze groep afkomstig is uit Doornik of het eerder een lokale productie is met geïmporteerde klei⁸.

4.3.4 Assessment bouwmaterialen

4.3.4.1 Inventaris

Vondstnr	Inhoud	Aantal	Gewicht	Artefacttype	Soort	Periode	Opmerking	getekend
7	BOUWM	1	4gr			MELA		
14	BOUWM	5	361gr			MELA		
37	BOUWM	2	18gr	VL		MELA		
35	BOUWM	3	29gr			MELA		
11	BOUWM	1	112gr			MELA		
34	BOUWM	2	16gr			MELA		
6	BOUWM	1	312gr	Tegelfragm	Majolica	16 ^{de} /17 ^{de} E	Versiering bloemen, vis	
6	BOUWM	2	222gr	Tegelfragm	Delfts blauw	17 ^{de} /18 ^{de} E	Versiering paard, vogelstaart	
16	BOUWM	1	4gr	Tegelfragm		MELA		
40	BOUWM	1	402gr			MELA		
36	BOUWM	1	3gr	VL		MELA		
4	BOUWM	1	11gr			MELA		
4	BOUWM	1	144gr	dakelement		MELA		V9

⁸ DE GROOTE E.A. 2001/2002, 332-333.

4.3.4.2 Foto's

Figuur 33. V6, majolicategel voor en na de verwijdering van de bepleistering

4.3.5 Assessment dierlijk bot

4.3.5.1 Inventaris

Vondstnr	Inhoud	Aantal	Gewicht	Artefacttype	Soort	Opmerking	Uitwerken
29	ODB	1	28gr			/	/
5	ODB	1	16gr			/	/
38	BOT	1	23gr			/	/
24	ODB	4	67gr			/	/
15	OXB	2	7gr			/	/
8	ODB	2	7gr			/	/
27	ODB	3	7gr			/	/
22	ODB	2	4gr			/	/
8	ODB	2	7gr			/	/

4.3.6 Assessment metaal

4.3.6.1 Inventaris

Vondstnr	Inhoud	Aantal	Gewicht	Artefacttype	Soort	Periode	Opmerking	Uitwerken
12	MXX	1	21gr			MELA	/	/
19	MXX	1	8gr			MELA	/	/

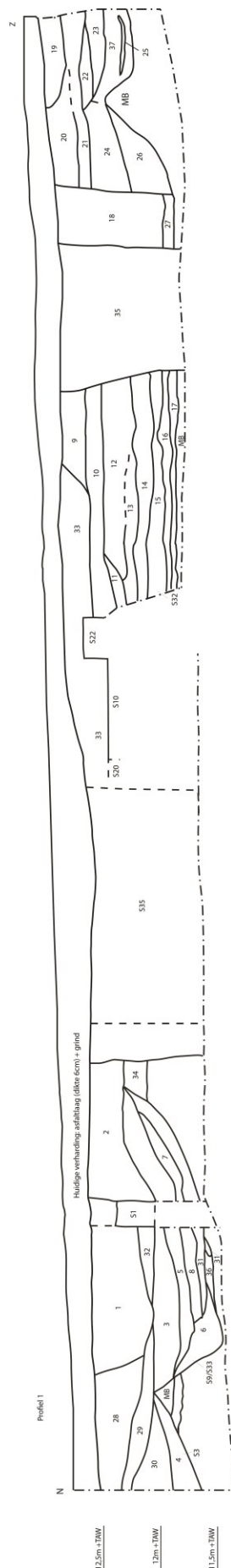
4.4 Assessment van de stalen

In totaal werd 1 staal voor eventueel verder natuurwetenschappelijk onderzoek genomen. Het staal is afkomstig uit P10/L4. Er wordt geadviseerd om in deze fase van het onderzoek geen verdere waardering of analyse op dit staal uit te voeren, omdat het aardewerk uit deze kuil een voldoende datering geeft.

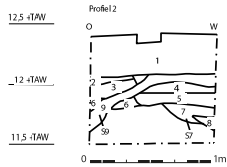
4.5 Sporenlijst

OPGR_ID	Putnr	Vlaknr	Spoornr	Vullingnr	Aardspoor	Vorm_vlak	Gevlekt	Tint	Hoofdkleur	Nevenkleur	Textuur	Insluitse	Opmerking	Z
AASM-16	1	1	1	1 MR	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX		BKSTN	12.45
AASM-16	1	1	2	1 MR	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX		BKSTN	12.39
AASM-16	1	1	3	1 KL	XXX	HETEROGEEN	DONKER	GR	GR	GR	LZ3	BKSTN		11.87
AASM-16	1	1	4	1 MR	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX		BKSTN NS	12.58
AASM-16	1	1	5	1 LG	XXX	HOMOGEEN	DONKER	GR	GR	GR	LZ3	HKSP BKSTS		12.35
AASM-16	1	1	6	1 VR	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	TEGEL		11.88
AASM-16	1	1	7	1 KL	XXX	HOMOGEEN	DONKER	GR	GR	GR	LZ3	HK+		11.88
AASM-16	1	1	8	1 KL										
AASM-16	1	1	9	1 KL	XXX	HOMOGEEN	MIDDEN	GL		BR	KZ3			11.9
AASM-16	1	1	10	1										
AASM-16	1	1	11	1 KL	XXX	HOMOGEEN	DONKER	GR	GR	GR	LZ2	HK BKSTNSP		12.18
AASM-16	1	1	12	1 ST	XXX	XXX	LIJCHT	WT	WT	WT	XXX			12.19
AASM-16	1	1	13	1 STC	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX		NS BKST	12.6
AASM-16	1	1	14	1 STC	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX		NS BKST	12.49
AASM-16	1	1	15	1 MR	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX		BKSTN	12.56
AASM-16	1	1	16	1 ST	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX		NS	12.61
AASM-16	1	1	17	1 MR	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX		NS BKST	12.51
AASM-16	1	1	18	1										12.50
AASM-16	1	1	19	1 MR	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX			12.31
AASM-16	1	1	20	1 MR	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX			12.48
AASM-16	1	1	21	1										12.50
AASM-16	1	1	22	1 MR	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX			12.72
AASM-16	1	1	23	1 KL										11.85
AASM-16	1	1	24	1 MR	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX			12.73
AASM-16	1	1	25	1										
AASM-16	1	1	26	1 GEWELF	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX			12.80
AASM-16	1	1	27	1 MR	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX			12.90
AASM-16	1	1	28	1 MR	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX			12.45
AASM-16	1	1	29	1										12.00
AASM-16	2	1	30	1 GEWELF	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX			
AASM-16	1	1	31	1 KL										
AASM-16	1	1	32	1 KL	XXX	HOMOGEEN	DONKER	GR	GR	GR	LZ2	HK BKSTNSP		12.18
AASM-16	1	1	33	1										
AASM-16	1	1	34	1 MR	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX			12.31
AASM-16	1	1	35	1 KL										11.67

4.6 Profieltekeningen

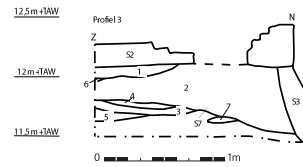

- Legende
1. Puinpakket, rode baksteen, tegelfragmenten, witte kalkmortel, afbraak S1/S22, v1
 2. Puinpakket, v39
 3. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, weinig bouwmetaal en houtskoolspijkels, vulling S9, ~v10
 4. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, aardewerk, bouwmetaal, weinig houtskoolspijkels, vulling S3, v21, v22
 5. Homogeen, bruin, zandige leem, weinig houtskoolspijkels, vulling S9
 6. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, weinig bouwmetaal en houtskoolspijkels, vulling S9, v25
 7. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, weinig bouwmetaal en houtskoolspijkels, vulling S9
 8. Heterogeen, lichtgrijs, zandige leem, weinig houtskool- en kalkmortel, vulling S9
 9. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, matig baksteen- en kalkmortel, houtskoolspijkels
 10. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, weinig baksteen- en kalkmortel, houtskool- en kalkmortelspijkel
 11. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, weinig baksteen- en houtskoolspijkels, vulling S32?
 12. Homogeen, bruingrijs, zandige leem, weinig baksteen- en houtskoolspijkels, vulling S32?
 13. Cf. 12, vulling S32
 14. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, weinig baksteen, houtskool- en kalkmortelspijkel, vulling S32, v15, v16, v36, v41
 15. Homogeen, grijs, zandige leem, weinig baksteen, houtskool- en kalkmortelspijkel, vulling S32, v17, v38
 16. Homogeen, bruingrijs, zandige leem, weinig houtskoolspijkels, verplaatste moederbodem, vulling S32?
 17. Homogeen, lichtgrijs, zandige leem, weinig houtskoolspijkels, vulling S32, v18
 18. Homogeen, donkergrijsbruin, zandige leem, baksteen- en kalkmortelspijkel, houtskoolspijkels, v19, v20
 19. Homogeen, bruingrijs, zandige leem, weinig baksteen- en houtskoolspijkels, houtskoolspijkels
 20. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, baksteen- en kalkmortelspijkel, houtskoolspijkels
 21. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, weinig baksteen- en kalkmortelspijkel, houtskoolspijkels
 22. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, weinig baksteen- en kalkmortelspijkel, houtskoolspijkels
 23. Lens, verbrande laag, zwart, houtskoolfragmenten, verbrande leem, v31, v34, cf. P10/L4
 24. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, baksteen- en kalkmortelspijkel, houtskoolspijkels
 25. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, weinig houtskoolspijkels
 26. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, baksteen- en kalkmortelspijkel, weinig houtskoolspijkels
 27. Homogeen, donkerbruin, zandige leem, weinig baksteen- en houtskoolspijkels
 28. Heterogeen, bruingrijs, zandige leem, weinig baksteen- en kalkmortelspijkel, houtskoolspijkels, compact
 29. Sterk heterogeen, donkerbruin, zandige leem, weinig baksteen- en kalkmortelspijkel, houtskoolspijkels, zeer veel houtskoolspijkels
 30. S3, sterk heterogeen, donkergrijs, zandige leem, weinig kalkmortel- en baksteenfragmenten, ~v12, v23, v24
 31. Heterogeen, donkergrijs, zandige leem, weinig baksteen- en houtskoolspijkels, vulling S9, v26
 32. Sterk heterogeen, donkergrijs, zwart, witte kalkmortel- en baksteenfragmenten, baksteenfragmenten
 33. Sterk heterogeen, donkergrijs, grote hoeveelheden bouwpuin en aardewerk, v13, v40
 34. Sterk heterogeen, lichtgrijs/beige, houtskoolspijkels, insnijding sul aan zuidelijke zijde?
 35. Puinpakket
 36. Puinpakket, moederbodem
 37. Heterogeen, donkergrijs, zandige leem, houtskoolfragmenten

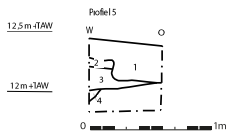
Legende

1. S1
2. He teroegen, bruin - grijs, zandige leem, weinig bouw- materiaal en houtskoolpi - kkeels, vulling S9, Cfr P1/L3
3. Homogeen, bruin, zandige leem, versne ten moede - rbodem, vulling S9, Cfr P1/L5
4. Sterk gelij kaardgaan L5, maar iets minder vle - kken moede - rbodem, cfr P3/L6
5. Sterk he teroegen, donke - rgrijs, zandige leem, groot aa ntal vle kken moede - rbodem, vulling S7, cfr P3/L5
6. Cfr P1/L8
7. He teroegen, vercraven moede - rbodem, vulling S7, cfr P3/L3
8. He teroegen, donke - rgrijs, weinig houtskoolpi - kkeels, fragment verbrande leem, vulling S7, cfr P3/L5

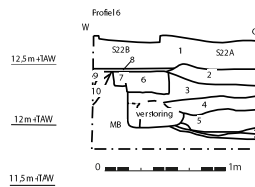
Legende

1. Cfr P2/L9 & P1/L31
2. Cfr P2/L5
3. Cfr P2/L7
4. Matig homogeen, donke - rgrijs, weinig houtskoolpi - kkeels, weinig vle kjes moede - rbodem
5. Cfr P2/L8
6. Cfr P2/L4

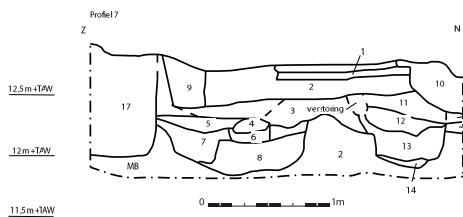
Legende

1. S13, n atuuers teen - Cfr P8/L5
2. He teroegen, donke - rgrijs, zandige leem, houtskoolpi - kkeels, Cfr P8/L4
3. Sterk he teroegen, beige - s - sterk gevekt t, houtskoolpi - kkeels, verbrande aa rde, baks teerspi kkeels, Cfr P8/L3
4. Sterk he teroegen, lc - htgroen, s terk gevekt t, zandige leem, Cfr P8/L2

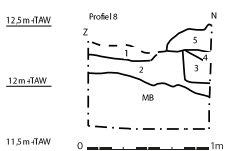
Legende

1. S22A, min tens 4 baks teenlagen (23,5x5,5)/(25x5), S22B rec up 22x5
2. He teroegen, donke - rgrijs, gemengd met bruine leem, Cfr P1/L11, vulling S32
3. Homogeen donke - rgrijs, Cfr P1/L13, vulling S32
4. Cfr P1/L14, vulling S32
5. Cfr P1/L15, vulling S32
6. Put
7. Homogeen, lc - htgroen, zand, sterk gelij kaardgaan L10
8. Leem, beize e villaag
9. Heterogeen donke - rgrijs, zand, weinig baks teerspi kkeels, matig houtskoolpi - kkeels, Cfr P7/L16
10. Cfr L7 = P7/L15
11. Cfr P1/L17, vulling S32
12. Cfr P1/L16, vulling S32

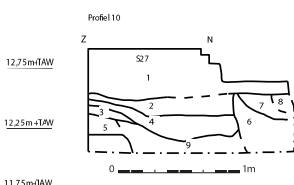
Legende

1. S24, versnippling aan oos - telijke zijd e, 27x13x6cm, 29x14x7cm
2. Bruin, zandige pa - kket, vrij veel baks teerspi kkeels, houtskoolpi - kkeels, natuurs teerf ragmenten, kalkmon telf ragmenten
3. Matig he teroegen, donke - rgrijs, zandig, zeer veel houtskool - l, veel baks teerspi kkeels, vrij veel vle kjes gele leem
4. Lens verspit te moede - rbodem
5. Sterk gelij kaardgaan 3
6. He teroegen, s terk gevekt t, grote houtskoolf - ragmenten
7. Heterogeen, s terk gevekt t, donke - rgrijs, vele vle kken moede - rbodem
8. Sterk gevekt t, maar lc - hter dan laag 7
9. Grind, verstoring
10. Fragmenten n atuuers teen binnen zandige pa - kket
11. He teroegen, donke - rgrijs, zandig, veel houtskool - l, verbrande grond
12. He teroegen, donke - rgrijs, zandig, zeer veel grote houtskoolf - ragmenten
13. He teroegen, donke - rgrijs, zandig, lensac htige aflijningen b - ovensaanenonde - raan, baks teen, veel houtskoolf - ragmenten
14. Verzet te moede - rbodem
15. Homogeen, lc - htgroen, houtskoolpi - kkeels, sterk gereduceerd
16. He teroegen, donke - rgrijs, zandig, weinig baks teerspi kkeels, matig veel houtskoolpi - kkeels
17. Putpa kket, cfr P1/L35

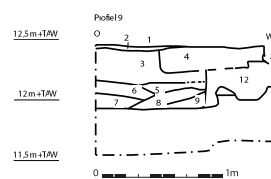
Legende

1. Sterk he teroegen, donke - rgrijs, sterk gevekt met beige leem, weinig houtskoolpi - kkeels, baks teerspi kkeels, zandige leem
2. Sterk he teroegen, lc - htgroen, s terk gevekt t, zandige leem
3. Sterk he teroegen, beige - s - sterk gevekt t, houtskoolpi - kkeels, verbrande aa rde, baks teerspi kkeels, cfr P5/L3
4. Heterogeen, donke - rgrijs, zandige leem, houtskoolpi - kkeels, cfr P5/L2
5. S13, n atuuers teen

Legende

1. S27, groenig e, zandige mo - rtel, (24x5,5cm), (25,5x12,5x4,5cm), (26x5cm), (26x6cm), di - kke voegen, loopt nog verder door ac - hter P10
2. He teroegen, donke - rgrijs, baks teen
3. He teroegen, donke - rgrijs, veel houtskool
4. Verbrande leem, houtskoolf - ragmenten, afval pa kket, aa rde werk, v33, v35, v37, cfr P1/L22/23
5. He teroegen, donke - rgrijs, houtskool - l, weinig baks teerspi kkeels
6. He teroegen, donke - rgrijs, houtskool - l, baks teerspi kkeels
7. Verspit te moede - rbodem
8. He teroegen, donke - rgrijs, houtskool - l, baks teerspi kkeels
9. Sterk heterogeen, lc - htgroen, sterk gevekt met moede - rbodem, houtskoolpi - kkeels. Onder kant L9 niet be - reikt.

Legende

1. S10, viber
2. Homogeen, beige zandpa - kket = vijl laag S10? of verband met S20?
3. Homogeen, donke - rgrijs pa kket, vulling S32
4. Groen - gele leem, grote baks teerf ragmenten, verband met S20?
5. Lens met humeu - materiaal, vulling S32
6. Verspit te moede - rbodem, vulling S32
7. Homogeen, donke - rgrijs, zand, houtskool - en baks teerspi kkeels, vulling S32
8. Homogeen, donke - rgrijs, zand, houtskool - l, vulling S32
9. Sterk gelij kaardgaan L8, vulling S32
10. Gereduceerd dan L12, lc - htgroen, matig homogeen, moede - rbodem?
11. Cfr P8/L1
12. He teroegen, lc - htgroen, sterk gevekt met grijs zandig materiaal, Cfr P8/L2

4.7 Dagrappporten

Project: AA SM16, 2016J230

Dagrappport 24/ 08 / 2016

Personeels bezetting: Janiek De Gryse, Joren De Tollenaere, Louise Ryckebusch

Machine uren: 8

Weersomstandigheden: hittegolf, meer dan 32°

Bezoekers: -

Overleg/afspraken:

Werkzaamheden:

Aanleg proefsleuf (noordelijk segment)

Intekenen profiel 1, noordelijk segment

Intekenen profiel 2, profiel 3

Dagrappport 25 / 08 / 2016

Personeels bezetting: Janiek De Gryse, Joren De Tollenaere, Louise Ryckebusch

Machine uren: 8

Weersomstandigheden: hittegolf, meer dan 32°

Bezoekers: Koen De Groote en Jan Moens (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Overleg/afspraken:

Werkzaamheden:

Aanleg proefsleuf (zuidelijk segment)

Intekenen profiel 1, zuidelijk segment

Dagrappport 26 / 08 / 2016

Personeels bezetting: Janiek De Gryse

Machine uren: /

Weersomstandigheden: hittegolf, meer dan 32°

Bezoekers: -

Overleg/afspraken:

Werkzaamheden:

Intekenen overige profielen, Controle tekeningen, recuperatie aardewerk